UPPSALA UNIVERSITET
Företagsekonomiska institutionen

EXAMENSARBETE
Företagsekonomi D

Cecilia Björklund
Petter Hemph

2008-01-11

Utdelningsmönster

En jämförelse mellan Sverige, Japan och USA

Handledare: Elving Gunnarsson

Sammanfattning

Under de senaste årtionden har allt fler länder avreglerat sin kapitalmarknad och gränserna har öppnats för utländska investerare. I och med ökningen av investeringar över landgränser har skillnader mellan länder gällande dess *corporate governance* uppmärksammats. En viktig del inom *corporate governance* utgörs av utdelning och olika policys för utdelning. Tidigare forskning har jämfört skillnader i utdelningsnivå mellan USA och Japan, dock har det inte skett någon forskning om var Sverige står i jämförelse med dessa länder. Syftet med uppsatsen är att jämföra Sveriges utdelningsnivå i förhållande till Japans och USA:s under en tioårsperiod, samt att med fyra kända utdelningsteorier försöka förklara skillnaderna i utdelningsnivån mellan länderna.

I undersökningen har vi aggregerat data från de största noterade företagen i varje land inom elva industrier. Vi har följt 22 svenska, 249 amerikanska och 173 japanska företag från år 1996 fram till år 2005. Med tre olika nyckeltal; utdelning/nettoomsättning, utdelning/nettovinst och utdelning/eget kapital har vi kommit fram till att Sveriges utdelningsnivå ligger i nivå med den amerikanska. Under de två sista åren i undersökningen har svenska företag till och med haft högre utdelningsnivå än de amerikanska. Detta finner vi överraskande då ägarstruktur och rättsystem i Sverige mer liknar det japanska än det amerikanska samt eftersom minoritetsskyddet i Sverige är relativt lågt i jämförelse med USA:s. Enligt tidigare forskning har amerikanska företag haft en högre utdelningsnivå än japanska företag, vilket stöd av uppsatsens resultat.

Tar vi fasta på intressekonflikten och informationsasymmetri som finns på den svenska marknaden, där spridda ägare svarar för en stor del av det satsade kapitalet i företagen medan en eller få ägare innehar kontroll över företagen, finner vi stöd i agentteorin, signaleringsteorin och *bird-in-the-hand*-teorin för Sveriges utdelningsnivå. Däremot klarar skattepreferensteorin inte av att förklara den svenska utdelningsnivån under denna tidsperiod.

Nyckelord: utdelning, utdelningsnivå, utdelningsteorier, *corporate governance*

1 Inledning 4
2 Teorier om varför företag ger utdelning 7
2.1 Agentteorin 7
2.2 Signaleringsteorin 8
2.3 Skattepreferensteorin 9
2.4 Bird-in-the-hand-teorin 10
3 Metod 11
3.1 Datainsamling 11
3.2 Sammanställning av data 13
3.3 Källkritik 14
4 Marknadsfaktorer som påverkar utdelning 15
4.1 Rättsskydd för investerare 15
4.2 Struktur på ägandet 16
4.3 Struktur på kapitalmarknaden 17
4.4 Sverige 17
4.5 Japan 19
4.6 USA 20
5 Resultat 21
5.1 Sverige 21
5.2 Japan 22
5.3 USA 22
5.4 Jämförelse 23
6 Analys 26
6.1 Kan agentteorin förklara utdelningsmönstren? 26
6.2 Kan signaleringsteorin förklara utdelningsmönstren? 28
6.3 Kan skattepreferensteorin förklara utdelningsmönstren? 29
6.4 Kan Bird-in-the-hand-teorin förklara utdelningsmönstren? 29
7 Diskussion och slutsats 31
8 Källförteckning 33
9 Bilagor 36

1 Inledning

Utdelningspolicy är ett viktigt verktyg och utgör en viktig del av ett företags verksamhetsstyrning. Det är ett omdiskuterat ämne inom forskningen i *corporate governance*. I och med internationalisering av investeringar som har skett under de senaste årtionden, har skillnader på kapitalmarknaden mellan länder tydliggjorts. Bara i Japan har det utländska ägandet av aktiemarknaden ökat från 5 % år 1990 till 25 % år 2006. Det ökande intresset från utländska investerare har gett uppmärksamhet till hur utdelningsmönster skiljer sig åt mellan japanska och amerikanska företag. Denna skillnad har medfört konflikter mellan investerare som har olika synsätt på utdelning och på hur företags vinst ska användas.

Det finns mycket forskning och flera studier som har undersökt skillnader i utdelningspolicy mellan företag i Japan och USA. Med tanke på den rådande diskussionen om hur *corporate governance* ska kunna anpassas efter den pågående internationaliseringen av investeringar och regelanpassningen på kapitalmarknaden inom till exempel EU, är ämnet fortfarande aktuellt. Speciellt med tanke på diskussionen om hur Sverige måste anpassa sina *corporate governance* regler för att attrahera och hålla kvar utländska investerare. Mellan Japan och USA skiljer sig rekommendationer och praktiserandet av *corporate governance* och vi finner det intressant att ta reda på hur Sverige positionerar sig i förhållande till dessa två extremer. Medan Japan kännetecknas av att de anställda är de viktigaste i företaget, kännetecknas USA av att aktieägarna är de viktigaste. Sverige i sin tur skiljer sig från USA i den mån att ägandet och kontrollen är mer koncentrerad än i USA, där ägandet och kontrollen är spritt, och från Japan där kontrollen är koncentrerad till företagsgrupper och banker. En ytterligare viktig skillnad och som antas påverka utdelningspolicy är hur rättsskyddet för investerare är utformat i de olika länderna. USA använder sig av *common-law* vilket antas ge ett bättre skydd för minoritetsägare än vad *civil-law*, som praktiseras i Sverige och Japan, antas ge.

För att undersöka hur Sverige positionerar sig gentemot Japan och USA, kommer svenska företags utdelningsmönster att jämföras med japanska och amerikanska företags. Vi kommer att räkna fram och jämföra utdelningen i förhållande till nettovinst, omsättning och eget kapital. De företag som ingår i undersökningen är de företag i Japan, Sverige och USA som är listade på

Forbes lista över världens 2000 största noterade företag. För att kunna se om och hur utdelningen påverkas av företagens vinst respektive förlust används en tidsram om 10 år. Vi har valt att inkludera Japan och USA i undersökningen eftersom strukturen på kapitalmarknaderna och *corporate governance*-systemen skiljer sig markant åt mellan dessa två länder och därför att de båda är viktiga aktörer på den internationella kapitalmarknaden. Det är därför intressant att se hur Sverige förhåller sig till just dessa två aktörer, vad som karaktäriserar och vilka faktorer som påverkar det svenska utdelningsmönstret.

Undersökningen är begränsad till att undersöka hur tre viktiga marknadsfunktioner; ägarstruktur, struktur på kapitalmarknaden och hur rättskydd för investerare kan påverka utdelningspolicy. Det finns fler faktorer som påverkar ett företags val angående utdelningspolicy som inte kommer att tas hänsyn till. Vi har valt att begränsa oss till de största företagen enligt Forbes inom de segment där det finns svensk representation. Skillnader mellan de segment som inte har svensk representation och hur företags olika stadier i livscykeln (tillväxtstadiet eller mognadsstadiet) påverkar utdelningen kommer inte att tas hänsyn till. Undersökningen riktar sig endast till de största företagen, vilket innebär att våra slutsatser inte kan generaliseras utan kritik på mindre företag, då utdelningsmönstret hos dessa kan se annorlunda ut.

Syftet med uppsatsen är att med de framräknade nyckeltalen för utdelning undersöka skillnader som finns i utdelningsmönster under de senaste tio åren hos svenska företag i förhållande till företag i Japan och USA. Därefter diskuteras det om befintliga utdelningsteorier kan förklara utdelningsmönstret i respektive land, och skillnaderna däremellan.

Studien kommer att söka svar på tre frågor. Skiljer sig utdelningsmönstret åt mellan Sverige och de valda länderna? Vad kan förklara dessa skillnader? Kan befintliga teorier om utdelning förklara skillnaderna i utdelningsmönstret mellan länderna? Några av resultaten är måhända självklara, medan andra kanske kommer vara överraskande.

I kommande avsnitt redogörs för de teorier med vilkas hjälp utdelningsmönstren kommer att försöka förklaras och förstås. Därefter följer ett metodkapitel där det redogörs för hur vår undersökning har gått till; vilka urvalskriterier som har använts och hur data samlats in. Efter det

kommer en redogörelse för de marknadsfaktorer som kan påverka ett företags val av *corporate governance* samt hur dessa marknadsfaktorer är utformade i respektive land. Detta följs av undersökningens resultat. I analysen diskuteras hur resultatet skiljer sig mellan länderna och om de tidigare beskrivna utdelningsteorierna och marknadsfaktorerna kan förklara dessa skillnader. Därefter följer ett avsnitt med våra egna slutsatser.

2 Teorier om varför företag ger utdelning

Den dominerande teorin och som ofta används i forskning inom *corporate governance* är agentteorin. Fördelarna med den är att den är både relevant och testbar samt relativt enkel att förstå och att applicera. För att försöka förklara orsakerna till och skillnader i utdelningsmönstret mellan de olika länderna kommer teori baserad på agentproblemet användas. Agentteorin ensam räcker inte till för att få en full förståelse för problematiken och därför krävs komplimenterande teorier som signaleringsteorin, skattepreferensteorin och *bird-in-the-hand*-teorin. Dessa teorier är också välkända inom *corporate governance* och ger en ökad förståelse och förklaring av utdelningsproblematiken.

2.1 Agentteorin

Agentteorin utgår från att människan är nyttomaximerande och ser till att tillgodose sina egna intressen framför andras. När ägandet och kontrollen av företag separeras och det föreligger en konflikt mellan de externa ägarnas respektive den interna ledningens intresse uppstår agentkostnader för ägarna i form av kostnader för övervakning av ledningen (Jensen och Meckling 1976). Enligt Jensen och Meckling (1976) försöker ledningen minimera dessa kostnader som kommer av att ägandet och kontrollen inte ligger i samma hand. Sådana åtgärder utgör till exempel revision av företagets redovisning och åtaganden, styrelsens olika kontrollerande kommittéer, utformning av incitamentprogram för ledningen för att sammanbinda intresset av ledning och ägare. Dessa övervakningsåtgärder hjälper till att kontrollera ledningens beteende och minimerar därmed intressekonflikten mellan ägare och ledningen. Utdelning kan också ses som en funktion att minska denna intressekonflikt. Utdelning kan förmedla information om ledningens intentioner och åtgärder till externa ägare och därmed minska agentkostnaden (Rozeff 1982).

Agentkostnader uppstår också av att den interna ledningen är mindre riskvillig än externa ägarna. Ägarna har diversifierat sitt risktagande redan genom att placera sitt kapital i en portfolio medan ledningen har alla sina ägg i samma korg. Om företaget går dåligt eller i konkurs riskerar ledningen sitt personliga välstånd medan externa ägare endast förlorar sitt satsade kapital. Detta

gör att ledningen föredrar investeringar i projekt med låg risk och då också ofta med en lägre potentiell avkastning än vad ägarna gör (Easterbrook 1984). Easterbrook (1984) menar att det finns ytterligare ett sätt för ledningen att kontrollera företagets risk än att variera risknivån i företagets projekt, nämligen genom att justera företagets skuldsättningsgrad. När företaget beviljas lån sätts räntan på lånet beroende på vilken risknivå företaget bedöms ha. Ju högre skuldsättningsgrad, desto högre risk och därmed en högre räntenivå. Väljer företag att kapitalisera vinster i stället för att dela ut dem till ägarna minskar skuldsättningsgraden och därmed finansiärers risktagande. Detta leder till att lånefinansiärer får en högre ränta än vad risknivån i företaget motsvarar på ägarnas bekostnad. Genom att dela ut vinster till ägarna kan ledningen reglera skuldsättningsgraden och därmed risknivån i företaget. Det är svårt för externa aktieägare att få bukt med en lednings riskaversion och det finns inte så mycket de kan göra (Easterbrook 1984).

Både problemet med övervakning av ledningen och dess riskaversion minskar om företaget kontinuerligt behöver vända sig till den externa marknaden för nytt kapital. När ledningen vänder sig till nya externa finansiärer, som till exempel banker eller nya potentiella ägare, måste företagets handhavanden granskas av externa specialister. Det gör att sannolikheten för att ledningen för dessa företag verkar i ägarnas intresse är större än för företag som inte behöver vända sig till marknaden för mer kapital. Fördelen med när företag konstant behöver söka sig till kapitalmarknaden är att nya finansiärer utgör en bra övervakningsfunktion över ledningen medan tidigare ägare endast kan påverka ledningen genom sin rösträtt eller genom att sälja aktierna. Nya investerare kräver information om företaget och utdelning kan ge ett användbart komplement till ledningens, revisorers och aktiemäklares rapporter (Jensen 2001). Därmed kan utdelning utgöra en viktig mekanism för att minimera ett företags agentkostnader (Easterbrook 1984).

2.2 Signaleringsteorin

Signaleringsteorin grundar sig på att ledningen besitter mer information om företagets verksamhet och ställning än vad externa aktieägare gör. Denna informationsasymmetri gör att externa ägare har svårt att bedöma ett företags potential och framtida vinstmöjligheter. Utdelning utgör en form av överföring av information från en välinformerad ledning till mindre

välinformerade aktieägare (Megginson 1997 ss 362-363). Den information som utdelning förmedlar kan anses ha högre trovärdighet än information förmedlad på andra sätt, som till exempel aktiemäklares analyser eller revisorers granskning. Utdelningen signalerar hur ledningen ser på företagets vinstförmåga och genom att ge utdelning signalerar företaget att nuvarande investeringar ger ett positivt kassaflöde. Att ge utdelning innebär att företaget delar ut kapital som annars kan användas till framtida investeringar, en utdelning signalerar därmed att ledningen även tror att framtida investeringar kommer att ge ett positivt kassaflöde. Utdelning innebär också att risken för ”*financial slack*”, det vill säga outnyttjat kapital, minskar, vilket ger en positiv signal till ägarna om de anser att de kan placera vinsten bättre själva (Hamberg 2004 s 266). En sänkning av utdelningsnivån ses som något väldigt negativt på den externa kapitalmarknaden eftersom den signalerar att ledningen kanske inte tror på företagets framtid. Det är därför något som ledningen försöker undvika. Ledningen försöker även undvika att höja utdelningsnivån om den inte tror att den nya högre nivån är hållbar eftersom det skulle kunna innebära en framtida sänkning. En ökning ses därför som något mycket positivt eftersom den signalerar att ledningens framtidstro är mycket positiv (Megginson 1997 ss 373-374).

Empiriska undersökningar har visat att när företag tillkännager en ökning av utdelningsnivån ökar värdet på företaget. När informationsasymmetrin är stor mellan externa ägare och intern ledning och ledningen sitter på värdefull information använder ledningen utdelning som en kanal för överföring av denna information. På så sätt överförs informationen till externa kapitalmarknaden och värdet på företaget justeras därefter (John & Williams 1985). Enligt Easterbrook (1984) ger förändringar i utdelning inte alltid klara signaler och de måste tolkas i relation till vilket stadie företaget befinner sig i. Om inte marknaden kan skilja på företag i tillväxtfaser respektive mogna företag som saknar investeringstillfällen riskerar signaleringen som utdelningen ger att misstolkas.

2.3 Skattepreferensteorin

Skattepreferensteorin baseras på antagandet att utdelning beskattas annorlunda än kapitalvinst. Vilket gör att aktieägare föredrar att ledningen kapitaliserar vinster och därmed ökar värdet på företaget hellre än att ge ut vinster i form av utdelning (Baker 2002). Empiriska undersökningar

av skatteeffekten har gett blandade resultat. Undersökningar av bland annat Brennan (1970) och Black and Scholes (1974) stödjer inte att investerare i en speciell skattegrupp tar hänsyn till utdelning när de väljer sin portfolio. Black and Scholes (1974) undersökning visade att investerare snarare koncentrerar sig på att förbättra diversifieringen i sin portfolio för att på så sätt minska risk och öka avkastningen, än att se till utdelningsnivåer hos företag.

Ett skattesystem kan ge företag anledning att kapitalisera vinster istället för att dela ut dem. En skatterelaterad grund till utdelningsnivå är troligen vanligare i företag med stora kontrollerande ägare och som inte har behov av kapital. Sådana ägare ser hellre att vinster återinvesteras i företaget och ökar sitt värde på så sätt än genom utdelning (Hamberg 2004 s 264).

2.4 Bird-in-the-hand-teorin

Teorin säger att ge en högre utdelning ökar ett företags värde eftersom utdelning representerar ett säkert värde medan en framtida ökning av aktievärdet är osäkert. En aktieägare ser hellre en säker utdelning idag än en möjlig, osäker värdeökning av företaget i framtiden i form av återinvesterade vinster (Baker 2002). Miller och Modigliani (1961) var av annan mening och kallade denna teori *bird-in-the-hand* myten, även Bhattacharya (1979) kritiserade den eftersom vad som påverkar ett företags värde är risken i dess projekts kassaflöde. En ökning av utdelning idag ökar inte företagets värde genom att minska risken i framtida projekts kassaflöden.

3 Metod

För att samla in data till undersökningen har en kvantitativ studie använts, eftersom en sådan studie passar syftet med uppsatsen; att kunna säga något om de länder urvalet gäller, att få ett snitt av given utdelning för att kunna göra jämförelser och att visa samband mellan undersökningens resultat och utvalda marknadsfaktorer för att söka förklaringar till resultatet (Holme & Solvang 1996 ss 76-78).

3.1 Datainsamling

För att få ett tillämpligt dataunderlag att utföra studien på satte vi upp visa kriterier som företagen i undersökningen var tvungna att uppfylla för att få ingå. För att minska effekten av att utdelningspolicy kan skilja sig åt mellan olika industrier ville vi att datan skulle representera flera olika industrier. Eftersom undersökningen även syftar till att undersöka hur utdelningsmönstret förändras över en längre tidsperiod, satte vi som kriterium att de skulle ha funnits, samt att data fanns tillgänglig, från år 1996 och fram till år 2005. För att få samma grund av företagsurvalet mellan länderna beslutade vi att undersökningen skulle behandla de största företag i respektive land och industri. För att konstruera ett dataurval som uppfyllde dessa kriterier använde vi oss av Forbes rankningslista över världens 2000 största noterade företag. Forbes rankningslista rankar de största noterade bolagen efter ett konglomerat mått av omsättning, marknadsvärde, tillgångar och nettovinst (Forbes 2007). Det gav oss ett urval av företag som var både stora, noterade och inom flera olika industrier från Sverige, Japan och USA samt hade publicerad data från 1996. För fullständig lista över vilka företag som är inkluderade, se bilaga 1.

Då vårt syfte är att undersöka hur utdelning i svenska företag förhåller sig i relation till amerikanska och japanska valde vi att bortse från de industrier där det saknades svensk motsvarighet på listan under år 1996. Vi exkluderade även investmentbolag eftersom de livnär sig på andra företags aktievärde och utdelning. Deras egen utdelning begränsas av andra, externa faktorer som vi inte inkluderar i undersökningen. Det lämnade oss med 11 industrier och 22 svenska företag. Data är hämtad för respektive företag från år 1996 till år 2005. Alla insamlade data är i första hand hämtad från Datastream. När data för något svenskt företag saknades för

något år i Datastream användes publicerade årsredovisningar hämtade från berörda företags hemsidor. Eftersom tillgången på svenska företag var så begränsad i förhållande till japanska och amerikanska, ansåg vi det motiverat att gå vidare och söka information om dessa företag i respektive årsredovisning när det saknades data i Datastream. För fördelning mellan antal företag och land samt hur de är fördelade inom respektive land per industri se tabell 1. Tabellen visar att fördelningen av industrier skiljer sig något åt mellan de undersökta länderna. Detta kan komma att påverka resultatets validitet eftersom olika industriers omsättning kan skilja sig åt beroende på om de är till exempel handelsföretag eller tjänsteföretag. Även eget kapital kan skilja sig åt mellan industrier, till exempel mellan kapitalintensiva och tjänsteföretag. Det ultimata hade varit att få tag på en exakt identisk sammansättning av industrier per land, detta var dock inte möjligt då urvalet begränsades av Sveriges företagsantal. För att få ett undersökningsbart underlag med tillräckligt antal företag för att kunna dra slutsatser bedömde vi det viktigare att inkludera alla företag från respektive industri.

Fördelningen av företagen i procent per industri och nettoomsättning 2005

Industri	Sverige		USA		Japan	
	Antal	Noms.	Antal	Noms.	Antal	Noms.
Bank	14%	12%	18%	13%	31%	2%
Bruksvaror	5%	8%	7%	15%	10%	27%
Byggföretag	9%	11%	8%	4%	8%	7%
Dagligvaror	5%	1%	9%	9%	3%	5%
Detaljhandel	5%	4%	14%	25%	5%	5%
Hushållsvaror	5%	6%	6%	4%	2%	1%
Material	9%	3%	8%	5%	5%	5%
Kapitalvaror	23%	29%	5%	1%	9%	8%
Teknologi och hårdvaror	5%	9%	10%	10%	12%	24%
Telekommunikaton	9%	8%	3%	5%	1%	6%
Tjänsteföretag	9%	6%	8%	4%	4%	3%
Transportmedel	5%	4%	5%	5%	9%	8%
Totalt	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
Antal observationer	22		249		173	

Källa: Egen sammanställning baserad på data från Forbes, Datastream

Tabell 1 Sammanställning av företagen per industri samt vilken procent av nettoomsättningen berörd industri påverkar 2005

Japanska företag använder sig ofta av brutet räkenskapsår med bokslut per 31 mars. För dessa japanska företag har vi utgått från Datastreams kategorisering av räkenskapsår. Vi är också medvetna om att amerikanska och japanska företag ofta väljer att ge utdelning kvartalsvis och att den ofta består av en interimsutdelning som baseras på innevarande års beräknade vinst och en slutlig utdelning som baseras på föregående års vinst. Dessa två utdelningar, interim respektive slutlig utdelning har inte kunnat skiljas åt vid datainsamlingen och har därför behandlats i enlighet med hur svensk standard hanterar utdelning. Detta kan påverka undersökningens validitet i fråga om jämförbara data (Eriksson & Wiedersheim-Paul 2006 ss 59-61). Vi anser ändå att undersökningen ger ett giltigt resultat då den sträcker sig under en tidsperiod om tio år och att en interimsutdelning som ges varje år är att likna med en vanlig årsutdelning och effekten därav neutraliseras över ett längre tidsspann.

För att få kunskap om vilka faktorer som kan påverka hur *corporate governance* i allmänhet och utdelningspolicys i synnerhet utformas i respektive land, har vi använt tidigare forskningsrapporter om *corporate governance* och utdelning. Dessa rapporter tillsammans med litteraturstudier gav oss information om hur dessa faktorer såg ut i varje land. Forskningsrapporterna har vi funnit i Business Source Premier och Blackwell Synergie. Rapporterna är publicerade i välrenommerade ekonomiska tidskrifter som till exempel Journal of Finance, European Financial Management och Journal of Financial Economics.

3.2 Sammanställning av data

Vi har aggregerat respektive lands data i ett Excelark för varje företag inom varje industri och år och jämfört utdelningen i relation till omsättning, vinst och eget kapital. För att fånga relationen mellan utdelning och den periods finansiella siffror som utdelningen baseras på valde vi att använda årets bokförda utdelning i relation till föregående års bokförda vinst, omsättning och eget kapital. För att räkna fram nyckeltalen har vi därför, till exempel för år 2000 använt bokförd utdelning 2001 i täljare och vinst respektive omsättning och utgående balans av eget kapital 2000 i nämnaren. Utdelning i relation till vinst visar på ett enkelt sätt hur mycket företaget har delat ut av årsvinsten och är det vanligaste förekommande nyckeltalet. Det vinstmått som har används är årets resultat efter skatt, det vill säga den vinst som finns kvar att dela ut till aktieägarna.

Vinstmåttet kan dock manipuleras och påverkas också av olika redovisningsmetoder. Eftersom vi använder data från länder med olika redovisningsstandards och lagar valde vi att komplettera med nyckeltalet utdelning i relation till omsättning, eftersom omsättningen inte kan manipuleras av olika standard eller trick. Ett annat vanligt mått, som vi också använt, är utdelning i relation till utgående eget kapital. I Datastream utgörs eget kapital av *common equity* plus *preferred stock.*

3.3 Källkritik

Vårt urval av data gav oss inte möjlighet att skilja på företag som har en stor andel av utländska eller statliga ägare. Till exempel ägs Volvo sedan några år tillbaka till stor del av utländska investerare, men i vår undersökning kategoriseras Volvo ändå som ett svenskt företag. Det amerikanska ägandet kan ha påverkan på Volvos utdelningspolicy och detsamma gäller för andra företag inom respektive land. Även när staten är en stor ägare kan detta påverka utdelningspolicyn. Eftersom hur sammansättningen av ägarkretsen, i fråga om nationalitet eller stat, till varje enskilt företag inte undersöks eller tas hänsyn till kan detta komma att påverka validiteten av resultatet. För att minimera effekten av hur utländska och statliga ägare påverkar ett enskilt företags utdelningspolicy har vi valt att använda alla företag som fanns på Forbes lista inom de aktuella industrierna och sedan valt att aggregera datan.

Antalet företag som ingår i undersökningen skiljer sig markant åt mellan länderna. Att endast 22 svenska företag ingår i undersökningen medan 249 amerikanska och 173 japanska ingår kan påverka undersökningens validitet. En avvikelse i utdelningsmönstret hos ett enda svenskt företag kan få större påverkan för Sveriges resultat än om samma avvikelse funnit hos ett amerikanskt eller japanskt företag. Idealet hade varit att kunna inkludera flera svenska företag, men eftersom Sveriges utbud av företag, både i allmänhet och på Forbes lista, är betydligt mindre än USA:s och Japans var det inte möjligt. Vi har varit medvetna om detta när vi har tolkat och analyserat undersökningens resultat.

Ibland väljer företag andra sätt att ge utdelning på än kontantutdelningar som till exempel återköp av aktier. Eftersom undersökningen bara tar den kontanta utdelningen i beaktande, tas inte hänsyn till sådana former av vinstöverföring.

4 Marknadsfaktorer som påverkar utdelning

Faktorer som skiljer sig åt mellan företag och länder och som kan påverka ett företags utdelningspolicy är hur ägarstrukturen av företag, hur strukturen på den marknad som företaget är aktivt på och hur investeringsskyddet ser ut i det land som företaget agerar i (Dhanani 2005). Nedan följer en framställning utav dessa faktorer. Faktorerna skiljer sig åt mellan länderna, vilket gör att strukturen på ägande och kapitalmarknaden i länderna ser olika ut och mekanismerna för att kontrollera och styra marknaderna är olika utformade. Efter redogörelsen av faktorerna följer en skildring av hur dessa faktorer ser ut i respektive land.

I alla tre länderna beskattas utdelning hos mottagaren relativt hårt, med mellan 40 % till 50 % om hänsyn även tas till bolagsskatten. Bolagsskatten i Sverige på 28 % är lägre än både i Japan och USA där den ligger på nästan 40 %. Beskattning av kapitalvinst skiljer sig åt; i Sverige ligger den på 30 % medan den i Japan ligger på cirka 10 % och i USA på cirka 15 % för kortsiktiga aktieinnehav och på endast 5 % för långsiktigare (Aktiespararna 2006, OECD 2007).

4.1 Rättsskydd för investerare

I varje land finns ett system av lagar, regler, restriktioner från börser och praxis som tillsammans bildar en grund för *corporate governance*. Dessa institutioner och relationer härstammar från varje lands historia, kultur och ekonomiska omständigheter (Clarke 2007 ss 91-92). När en investerare köper aktier i ett företag får han/hon även vissa rättigheter eller makt som är skyddade av lagar och regler, så kallat investerarskydd. En av dessa rättigheter är rätten till att erhålla utdelning. Övriga rättigheter är rätten att rösta vid val av styrelse, medverka vid årsstämmor, att väcka klagan mot styrelse eller majoritet vid utnyttjanden av minoritet, etcetera. Alla externa ägare (*outsiders*) måste få sin rätt skyddad. Saknas detta skydd skulle ledningen (*insiders)* inte ha någon anledning till att dela ut vinster till aktieägare och kapitalmarknaden skulle inte fungera (La Porta m fl 2000).

Hur väl lagar skyddar investerare skiljer sig mellan olika system. I länder där de praktiserar *common-law* anses systemet ge ett bättre skydd för minoritetsägare än vad *civil-law* ger. Företag i länder där de praktisera *common-law* tenderar att ge högre utdelning än vad företag i *civil-law*

länder gör. Under ett effektivt system, använder minoritetsägare sin legala makt till att tvinga ledningen, till exempel genom att nyttja sin rätt att entlediga och tillsätta ny styrelse, att ge utdelning istället för att låta ledningen tillgodose sina egna intressen. I rättssystem med sämre minoritetsskydd är koncentrationen av ägandet oftast större. (La Porta m fl 2000a).

4.2 Struktur på ägandet

Ägarstrukturen, ifråga om separation av ägande och kontroll över företaget, kan påverka dess utdelningspolicy. Vissa aktieägare kan föredra en utdelning av företagets totala vinst medan andra föredrar en stabil utdelningsnivå eller kapitalisering av vinster och därmed ingen utdelning (Dhanani 2005). Ägarstrukturen påverkar ett företags behov att ge utdelning på flera sätt. I ett företag där ägandet är koncentrerat till en eller ett par större kontrollerande ägare är informationsasymmetrin mellan ägare och ledning relativt liten, varför behovet av utdelning som medel för informationsöverföring är mindre. Detta gäller både i familjeägda företag där ägare och ledning tenderar att vara samma människor och i företag där institutionella ägare har makt och utövar stort inflytande över företaget och dess styrning. I företag som saknar dominerande ägare och där ägandet är spritt över flera mindre är också informationsasymmetrin större vilket ökar behovet av utdelningen för att förmedla information. När ägandet är representerat av banker och de också är en stor källa till företagets finansiering minskar behovet av den informationsöverföring som utdelning representerar (Megginson 1997 ss 374-375).

I vissa länder tillåter lagarna att en ägare som endast har en minoritet av aktierna ändå kan inneha en stor andel av rösterna och därmed ha kontroll över företaget. Denna separation mellan investerat kapital och makt mellan ägare innebär en separation mellan kassaflödet, i form av rätten till utdelning, och makt. En ägare som har absolut röstmajoritet men endast en mindre rätt till utdelning kan påverka utdelningspolicyn så den anpassas efter hans/hennes eget intresse och situation på bekostnad av övriga aktieägare (Agnblad m fl 2001).

De som har tillgång till information och kan styra företaget från insidan kallas *insiders*. Vad som menas med *insiders* varierar, när ägandet är spritt på flera mindre ägare antas ledningen kontrollera företaget och utgöra *insiders*. Aktieägare anses då vara *outsiders*. När ägandet är

koncentrerat till exempel stora familjer eller ägarsfärer besitter ofta dessa ägare kontrollen (dessa ägare sitter också ofta i ledningen) över företaget och dessa ägare betecknas då som *insiders* och övriga aktieägare är *outsiders* (La Porta m fl 2000).

4.3 Struktur på kapitalmarknaden

Det finns två olika, generella system för hur kapitalmarknaden regleras. Det ena är marknadsbaserat och utmärks av att externa aktörer har stort inflytande medan det andra är baserat på relationer mellan interna aktörer. I det marknadsbaserade systemet är ägandet ofta spritt och maximerande av aktieägarnas värde det primära syftet med *corporate governance*, här anses agentproblemet vara betydligt. Marknaden som ett kollektiv ses som ägare till företaget. I det andra systemet, *insider*-systemet, är företagen mer beroende av lån från banker än av kapital från aktiemarknaden och kännetecknas av nära relationsnätverk och av att ägandet är koncentrerat till stora familjer och sfärer. Skillnader i strukturen på kapitalmarknaden reflekterar grundläggande skillnader i hur värderingar och mål är tillämpade, om det räcker att fokusera på aktieägarnas värde eller om företaget ska tillgodose alla intressenters intresse. En marknad med ett spritt ägande karaktäriseras av en stark och likvid marknad, höga informationsstandarder, hög transparens och av att kontrollmekanismen för företag utgörs av den externa kapitalmarknaden. En marknad med koncentrerat ägande karaktäriseras av kontrollerande aktieägare, svag värdepappersmarknad, låg transparens och informationsstandards, banker har ofta en central styrningsfunktion och besitter en stor del av ägandet (Clarke 2007 ss 81-88).

4.4 Sverige

Sveriges rättsystem är baserat på *civil-law* och det formella minoritetsskyddet är relativt svagt. Stor del av kontrollen av företagen är koncentrerat till ett fåtal minoritetsägare, ofta familjer eller sfärer. Trots att de har röstmajoritet besitter de endast en minoritet av ägandet i form av kapital och har därmed också endast rätt till en minde andel av utdelningen. Resterande aktier och den största delen av satsat kapital är spritt över flera mindre, externa ägare. Pyramidstrukturer av ägandet i kombination med aktier med olika rösträtt är konstruktionen som ger privata familjer kontroll över de största företagen i Sverige. Kontrollerande ägare kan få in mer kapital i företaget

utan att behöva förlora kontrollen genom att ge ut fler aktier med mindre rösträtt. Efter en stor ägare kommer ofta en något mindre ägare men som ändå har en betydande andel av rösterna och tillsammans når dessa två eller få ägare absolut majoritet. Separationen av kontroll och ägande är därmed mellan en eller ett fåtal ägare med kontroll och övriga mindre externa ägare med liten rösträtt men som svarar för störst del av satsat kapital. Det svenska systemet med separation av kapitalinvestering/ägande och kontroll ger kontrollerande ägare handlingsfrihet samtidigt som det finns risk att minoriteten utnyttjas. Trots detta och att minoritetsskyddet är relativt svagt formellt sett, har Sverige en sofistikerad kapitalmarknad med många små individuella investerare och en hög andel utländska investerare. Informella mekanismer som till exempel oron för rykte och social status begränsar utnyttjandet av minoriteten i Sverige (Agnblad m fl 2001).

Separationen av kontrollen inom ägarkretsen kan snedvrida incitamenten för de kontrollerande ägarna. De kontrollerande ägarna kan se till att maximera sitt eget värde istället för aktieägarvärdet generellt. Det kan innebära att de väljer att kapitalisera vinster istället för att dela ut dem och samtidigt investera i projekt som gynnar dem själv, eller i dåliga förvärv för att öka sin egen maktandel på kapitalmarknaden. Koncentrationen av makten hos några få ägare leder till att dessa företag kan värderas lägre och det blir därmed dyrt och svårt för dessa att få in nytt kapital från den externa marknaden. De vill inte få in nytt kapital på bekostnad av deras maktposition, vilket uppmuntrar till tillväxtstrategier som grundar sig på internt genererande medel, det vill säga kapitalisering av vinster (Agnblad m fl 2001). Det svenska ägarsystemet har också vissa styrkor. Entreprenöriella företag kan tidigt söka sig till börsen för att få in nytt kapital för att kunna expandera utan att för den delen behöva ge upp kontrollen av företaget. Den svenska strukturen har också varit associerad med att snabbt kunna ändra ägarförhållanden för att anpassa sig till nya villkor för produktionen i Sverige eller internationellt. I många fall har också dessa aktiva kontrollerande ägare framgångsrikt lett stora företag till en dynamisk utveckling (Söderström m fl 2003).

Det pågår en diskussion om hur Sverige måste anpassa sina *corporate governance* regler för att attrahera och hålla kvar utländska investerare. Både EU, i sin strävan att harmonisera kapitalmarknaden inom unionen, som såväl globala investerare sätter hårt tryck på att lösa upp

det svenska systemet baserat på koncentrerat ägande och med svagt minoritetsskydd (Söderström m fl 2003).

4.5 Japan

Japans rättsystem är baserat på *civil-law* (LaPorta 2000). Japanska företag anses ha ett långsiktigt perspektiv i fråga om tillväxt och företags framtid. Aktieägarna ses inte som de viktigaste för företaget, utan de anställda – i form av ledning och betydelsefulla, trogna anställda anses istället spela den viktigaste rollen för företaget. En extern aktieägare anses vara ersättbar, till skillnad från det *know-how* som de anställda besitter. Makten ligger därmed inte hos externa aktieägare. Detta gör att japanska företag hellre drar in på utdelningen än avskedar personal under en lågkonjunktur (Itami 2000). Den långsiktiga orientering som finns i japanska företag i kombination med att anställda är viktigast, ger inte stort utrymme för externa representationer och ledningen identifierar sig snarare med de anställda än med aktieägarna (Clarke 2007 ss 209-314). Ägarstrukturen bland japanska företag kännetecknas av både separation av ägandet och kontroll samt av ett komplext nätverk av relationer och ägarinteraktion. Den interna ledningen har tillsammans med banker kontrollen över företagen (Gedajlovic 2002). Banker har en framträdande roll på den japanska kapitalmarknaden, genom att vara en stor finansiär av företag besitter de mycket makt och kontroll över företag. Tidigare bestod styrelserna i japanska företag endast av *insiders* i form av före detta och nuvarande managers. Den externa kontrollen utövas till stor del av de finansierande bankerna med vilka företaget också har nära förbindelser. Sedan ett par år tillbaka har denna struktur så smått börjat ersättas av flera representanter för externa aktieägare, efter hårt tryck på att anpassa sig efter västerländska normer (Clarke 2007 ss 209-214). Det utländska ägandet av aktiemarknaden har ökat från 5 % år 1990 till 25 % år 2006 (Cederin 2006).

Japanska kapitalmarknaden kännetecknas av nätverk av företagsägande; *cross-ownership* med den största och mest kända gruppen *Keiretsus*, *interlocking* av styrelseledamöter samt av ett finanssystem till stor del baserat på banklån istället för finansiering genom utgivande av aktier. De nära relationer som finns mellan företag och ägare inom dessa ägar- och företagsnätverk och *interlocks* reducerar informationsasymmetrin mellan dessa (Dewenter & Warther 1998).

4.6 USA

USA:s rättsystem baseras på *common-law* och rättsskyddet för investerare anses här vara starkt. Ägandet är spritt över ett stort antal externa investerare, såväl individer som finansiella institutioner. Typiskt för den amerikanska kapitalmarknaden är att ingen investerare äger så pass stor andel att de kan utöva direkt kontroll över företaget. I stället är det VD tillsammans med den interna ledningen som har makt och kontroll och som styr företaget. Den interna ledningen kontrolleras av en extern styrelse (där VD oftast är styrelseordförande), som är tillsatt av aktieägarna (Becht & Mayer 2001). Ägande och kontroll är alltså separerat mellan många minoritetsägare och en intern ledning. Denna struktur benämns som ett marknadsbaserat system, eftersom det är kapitalmarknaden som ett kollektiv som utgör den styrande mekanismen och inte en eller ett fåtal stora ägare. Aktieägare anses vara de viktigaste för företaget och att maximera aktieägarnas värde är därmed också det viktigaste för företagen i USA. De externa aktieägarna kan relativt enkelt avsätta en VD som de anser missköter sig, kapitalmarknaden innehar därmed en disciplinär och granskande funktion. Denna funktion som kapitalmarknaden har i USA är en effektiv mekanism för att få ledning att verka i aktieägarnas intresse. En annan kontrollerande mekanism på den amerikanska kapitalmarknaden är hotet av fientliga företagsuppköp. Vilket innebär att ett dåligt skött företag riskerar att en ny, stor ägare köper upp stor del av aktierna och sedan avsätter VD och styrelse. Den skarpa separationen mellan externa ägare och den interna kontrollen gör att informationsasymmetrin är stor i USA (Halpern 2000 ss 7-10).

5 Resultat

I följande avsnitt presenteras undersökningens resultat per land och därefter presenteras en jämförelse av resultatet länderna emellan.

5.1 Sverige

Från Forbes lista över de 2000 största, noterade företagen i världen för år 2007 ingår 22 svenska företag, fördelade på 11 industrier i undersökningen. Tabell 2 visar en sammanställning av dessa företags nyckeltal för utdelning från 1996 till 2005. För data per industri, se bilaga 2. Utdelningsprocenten av nettoomsättningen ligger mellan 2 % och 5 %, av eget kapital ligger den mellan 4 % och 9 %. Utdelning i förhållande till nettovinster varierar kraftigt medan utdelning i förhållande till nettoomsättning och eget kapital är betydligt stabilare över åren. Utdelning i förhållande till nettoomsättning har ökat från undersökningsperiodens början till dess slut med knappt 3 procentenheter, från 2,1 % 1996 till 4,6 %. Detsamma gäller för utdelning i förhållande till eget kapital som har ökat med lite mer än 3 procentenheter, från 5,7 % till 9 %. Under åren 2000 och 2001 minskar utdelningsandelen något för att under år 2002 åter öka. Ericsson gjorde under åren 2001 till 2003 förluster men gav ändå utdelning (se bilaga 1 och 2), vilket till exempel förklarar en utdelningsprocent av nettovinster på 180,6 % för 2002.

Sammanställning av resultaten från svenska företag

Sammanställning Sverige (tkr)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	917 051 233	1 059 114 930	1 185 230 131	1 152 111 966	1 368 582 350	1 549 467 360	1 466 550 430	1 407 977 920	1 476 861 480	1 638 052 730
Nettovinst	60 126 659	62 155 256	66 551 318	104 229 829	98 169 100	23 988 700	18 228 510	53 922 200	108 610 700	133 863 590
Eget Kapital	341 607 442	404 590 329	444 322 564	527 114 654	625 656 560	634 922 530	683 955 950	677 519 740	718 064 240	826 158 010
Utdelning	19 630 100	22 918 400	26 171 800	30 498 400	32 079 600	27 029 000	32 926 300	38 304 300	54 684 500	74 588 700
Antal Företag	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
Utdelning/Nettoomsättning	2,1%	2,2%	2,2%	2,6%	2,3%	1,7%	2,2%	2,7%	3,7%	4,6%
Utdelning/Nettovinst	32,6%	36,9%	39,3%	29,3%	32,7%	112,7%	180,6%	71,0%	50,3%	55,7%
Utdelning/Eget Kapital	5,7%	5,7%	5,9%	5,8%	5,1%	4,3%	4,8%	5,7%	7,6%	9,0%

Källa: Egen sammanställning baserad på data från Forbes, Datastream.

Tabell 2 Sammanställning av data för svenska företag från 1996-2005

5.2 Japan

Tabell 3 visar en sammanställning av de japanska företagens nyckeltal för utdelning. För data per industri, se bilaga 3. Utdelningsprocenten av nettoomsättningen är relativt låg och jämn, den ligger mellan 0,5 % och 0,8 %, av eget kapital ligger den mellan 1,3 % och 2,0 %. Utdelning i förhållande till nettovinst varierar kraftigt medan utdelning i förhållande till nettoomsättning och eget kapital är betydligt stabilare över åren. Utdelning i förhållande till nettoomsättning har ökat från undersökningsperiodens början till dess slut med 0,2 procentenheter, från 0,6 % 1996 till 0,8 %. Detsamma gäller för utdelning i förhållande till eget kapital som har ökat med 0,4 procentenheter, från 1,6 % till 2,0 %. Lägst utdelningsandel är att finna under åren 2001 och 2002. Under år 2002 visar den aggregerade datan på ett totalt underskott för de japanska företagen. Somliga företag som visar en negativ nettovinst har ändå valt att ge utdelning under detta år, vilket resulterar i att utdelningsprocenten av nettovinst blir negativ för år 2002.

Sammanställning av resultaten från japanska företag

Sammanställning Japan (tYen)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	173,893,471,000	187,314,668,710	190,442,242,610	187,881,355,380	190,379,537,750	200,762,064,460	200,984,469,960	204,614,840,430	210,163,679,730	220,135,690,920
Nettovinst	3,847,240,526	3,500,746,899	2,235,727,810	695,486,041	1,078,230,144	3,677,277,763	-2,149,197,689	3,556,572,608	6,283,546,521	6,446,666,120
Eget Kapital	63,055,874,331	66,421,829,970	67,725,799,610	68,549,225,650	69,736,759,360	78,458,967,130	75,326,141,010	73,994,435,330	82,079,124,020	88,947,957,600
Utdelning	1,021,891,151	1,076,949,139	966,935,082	984,303,164	942,986,681	1,021,193,175	958,592,469	1,126,648,577	1,397,941,920	1,786,913,920
Antal Företag	173	173	173	173	173	173	173	173	173	173
Utdelning/Nettoomsättning	0.6%	0.6%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.5%	0.6%	0.7%	0.8%
Utdelning/Nettovinst	26.6%	30.8%	43.2%	141.5%	87.5%	27.8%	-44.6%	31.7%	22.2%	27.7%
Utdelning/Eget kapital	1.6%	1.6%	1.4%	1.4%	1.4%	1.3%	1.3%	1.5%	1.7%	2.0%

Källa: Egen sammanställning baserad på data från Forbes, Datastream.

Tabell 3 Sammanställning av data för japanska företag från 1996-2005

5.3 USA

I tabell 4 visas en sammanställning av de amerikanska företagens nyckeltal för utdelning. För data per industri, se bilaga 4. För USA ligger utdelningsprocenten av nettoomsättningen stabilt mellan 2,1 % och 2,8 %, av eget kapital ligger den mellan 5,9 % och 7,4 %. Utdelning i förhållande till nettovinst varierar inte mycket mellan åren. Utdelning i förhållande till nettoomsättning och eget kapital är även i amerikanska företag jämnare över åren än utdelningen i relation till vinst. Utdelning i förhållande till nettoomsättning har ökat från undersökningsperiodens början till dess slut med 0,7 procentenheter. Det har däremot inte

nyckeltalet för utdelning i förhållande till eget kapital gjort, den har istället minskat med 0,4 procentenheter. Utdelningsandelen av omsättning och eget kapital minskar under åren 2000 och 2001 för att sedan åter stiga igen.

Sammanställning av resultaten från amerikanska företag

Sammanställning USA (tdollar)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	1,850,792,783	2,050,724,352	2,255,774,657	2,502,585,328	2,812,365,265	2,857,745,378	2,912,774,864	3,049,857,042	3,387,783,677	3,751,363,396
Nettovinst	100,667,413	114,291,388	137,682,882	157,157,814	169,984,328	99,738,369	146,651,650	184,062,995	225,248,693	247,906,809
Eget Kapital	585,445,567	657,759,134	772,193,649	869,814,504	999,807,997	1,050,978,552	1,113,470,553	1,256,071,892	1,515,466,860	1,636,936,480
Utdelning	38,943,440	48,791,899	50,082,948	56,000,304	59,607,945	61,451,998	68,133,712	84,694,121	93,899,260	103,836,536
Antal	249	249	249	249	249	249	249	249	249	249
Utdelning/Nettoomsättning	2.1%	2.4%	2.2%	2.2%	2.1%	2.2%	2.3%	2.8%	2.8%	2.8%
Utdelning/Nettovinst	38.7%	42.7%	36.4%	35.6%	35.1%	61.6%	46.5%	46.0%	41.7%	41.9%
Utdelning/Eget Kapital	6.7%	7.4%	6.5%	6.4%	6.0%	5.8%	6.1%	6.7%	6.2%	6.3%

Källa: Egen sammanställning baserad på data från Forbes, Datastream.

Tabell 4 Sammanställning av data från amerikanske företag för 1996-2005

5.4 Jämförelse

Figur 1 och 2 visar hur utdelning skiljer sig åt mellan länderna i förhållande till nettoomsättning och eget kapital. Dessa nyckeltal för japanska företag är betydligt lägre än vad nyckeltalen för svenska och amerikanska är. Variationen i utdelning i relation till nettovinst varierade mycket mellan både åren och länderna, se figur 3. I amerikanska företag är denna variation mellan åren inte lika stor som i svenska eller japanska. Den största variationen svarar japanska företag för, medan svenska företag visar på ett relativt jämt mönster, förutom under åren 2001-2003. Japan svarar för den lägsta utdelningen i förhållande till nettovinst år 2002 medan Sverige under samma år svarar för den högsta utdelningen på 180,6 %.

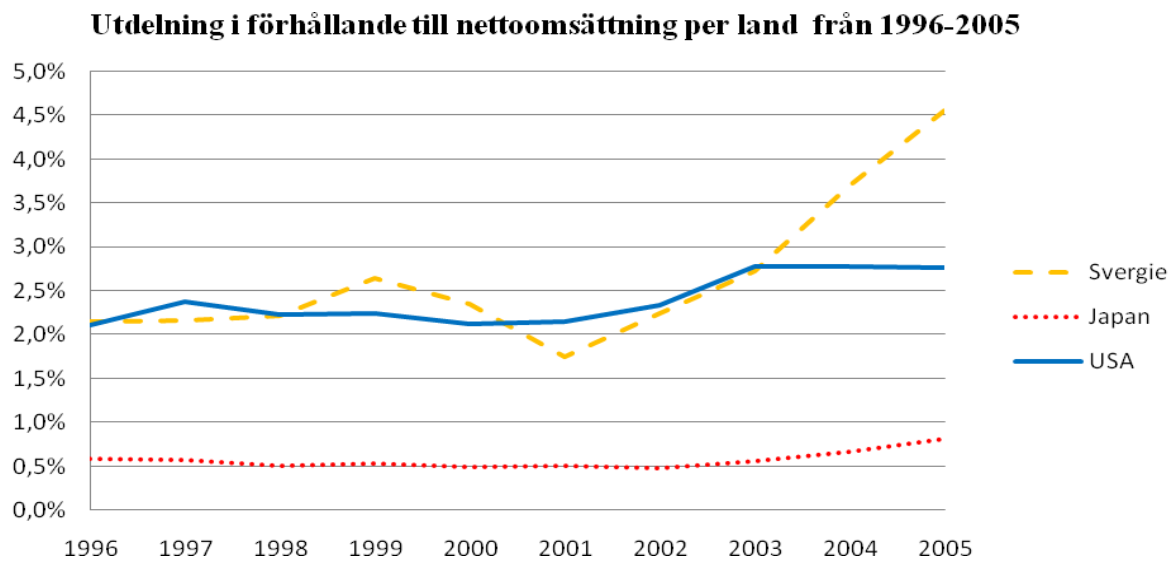

Källa: Egen sammanställning baserad på data från Forbes, Datastream.

Figur 1 Illustrerar utdelning i förhållande i nettoomsättning per land från 1996-2005

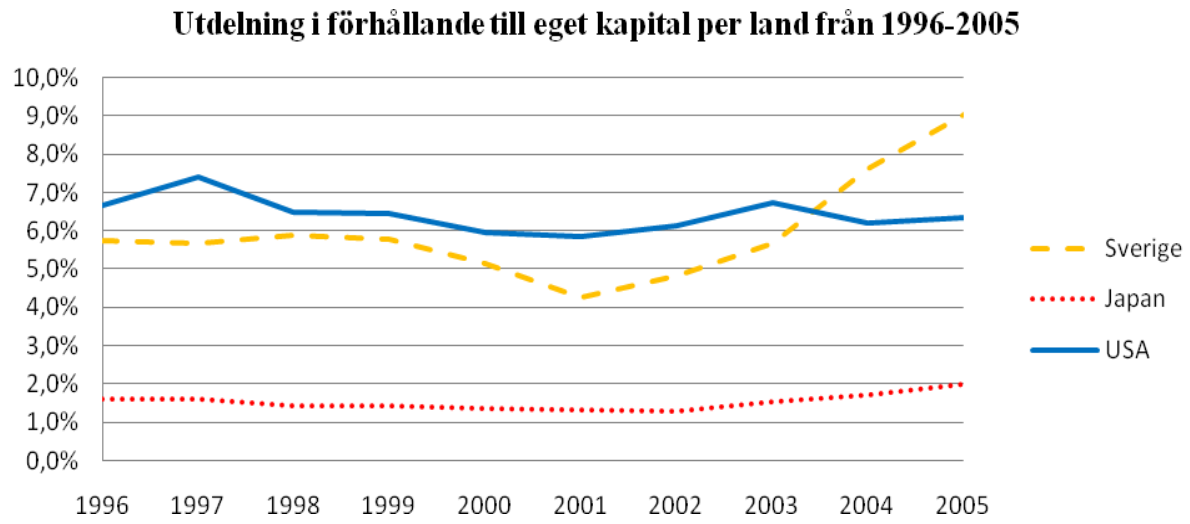

Källa: Egen sammanställning baserad på data från Forbes, Datastream

Figur 2 Illustrerar utdelning i förhållande till eget kapital per land från 1996-2005

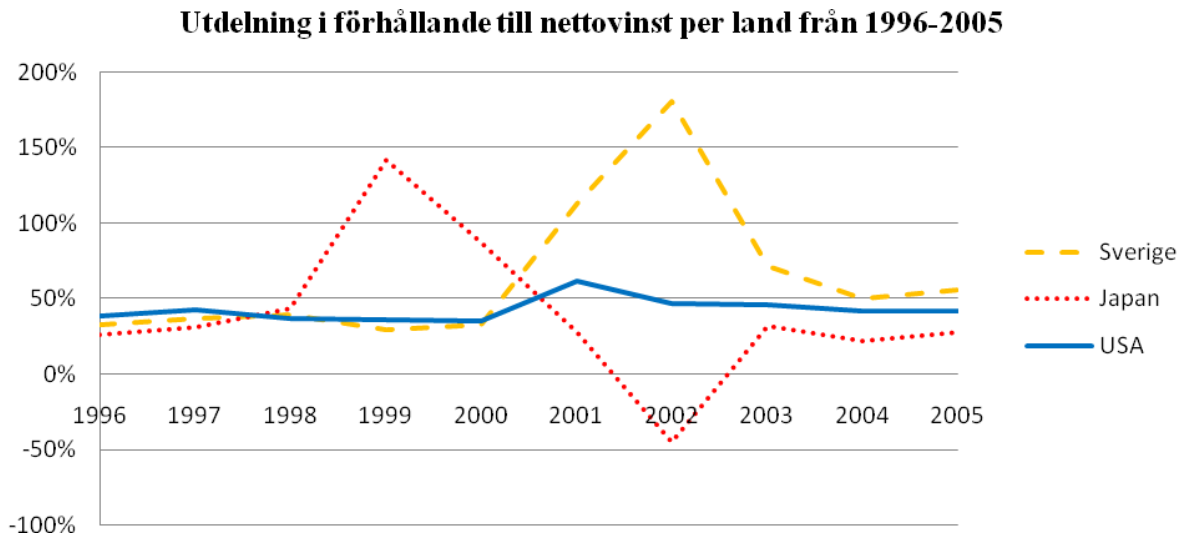

Källa: Egen sammanställning baserad på data från Forbes, Datastream

Figur 3 Illustrerar utdelningen i förhållande till nettovinst per land från 1996-2005

6 Analys

I detta avsnitt diskuterar vi hur väl de fyra utdelningsteorierna; agentteorin, signaleringsteorin, skattepreferensteorin och *bird-in-the-hand*-teorin tillsammans med de olika marknadsfaktorerna kan förklara undersökningens resultat. Det vill säga hur teorierna förhåller sig till de utdelningsmönstren och skillnaderna i utdelningsmönstren som visades finnas mellan länderna.

6.1 Kan agentteorin förklara utdelningsmönstren?

Enligt agentteorin hjälper utdelningen till att minska intressekonflikten mellan ägare och ledning, eftersom utdelningen kan förmedla ledningens intentioner. Agentteorin som förklaring för utdelningsmönster baseras på att det finns en intressekonflikt mellan externa ägare och en intern ledning. Denna teori kan därför hjälpa till att förklara utdelningsmönstret i ett land som USA, där kontrollen är helt separerad från ägandet. Eftersom separationen av kontroll och ägandet inte är lika uppenbart i Sverige, som kännetecknas av ett koncentrerat ägarskap där dessa ägare också besitter kontrollen, är denna intressekonflikt inte lika stor. Enligt agentteorin borde därmed utdelningen vara lägre i Sverige än i USA. Resultaten i undersökningen visar på det motsatta för vissa år och att utdelningen i Sverige inte skiljer sig så mycket åt från utdelningen i USA. Undersökningens resultat ger enligt detta resonemang inte stöd åt agentteorins argumentation angående utdelningsmönster. Om vi istället ser till den intressekonflikt som återfinns i svenska företag, mellan de kontrollerande ägarna och minoriteten, finner dock teorin stöd i undersökningens resultat även för Sverige. Utdelning kan då ses som ett verktyg för att minska intressekonflikten mellan kontrollerande ägare och övriga ägare och borde vara hög även i Sverige som har en sådan ägarstruktur. I Japan, som liksom Sverige kännetecknas av ett koncentrerat ägande men i form av *cross-owner-ship* och en bankbaserad ägarstruktur är också utdelningen betydligt lägre. Undersökningens resultat gällande japanska företag stämmer bra överens med agentteorins förklaring för utdelningsmönster, att utdelningen är ett medel för att minska intressekonflikten mellan ägare och ledning, och finns inte denna intressekonflikt så är behovet av utdelning inte lika högt.

En annan del av agentteorin behandlar agentkostnader som kommer av att en intern ledning anses vara mindre benägen att satsa på riskfulla projekt, som skulle ge en bättre avkastning för de externa ägarna. Utdelning fungerar här som en kontrollmekanism över ledningen genom att den tvingar företaget att söka nytt kapital på den externa marknaden och därmed utsättas för extern granskning. I USA där ägandet är spritt och marknaden ses som kollektiv ägare till företag kan utdelning ses fylla denna funktion och förklara den höga utdelningsnivån där. I den svenska ägarstrukturen med kontrollerande ägare som svarar för en minoritet av företagets kapital består agentkostnad snarare av att det kan vara svårt och dyrt för dessa företag att attrahera nya investerare och kapitaltillskott. Enligt teorin borde svenska företag med denna konstruktion föredra att återinvestera vinster istället för att dela ut dem. Resultaten i undersökningen stödjer inte denna argumentation. Vår undersökning stödjer däremot att svenska företag tvingas sätta en utdelningspolicy som attraherar minoritetsinvesterare och som därmed också reducerar agentkostnaden. I denna aspekt kan agentteorin hjälpa till att förklara varför svenska företag har en hög utdelning trots det svagare minoritetsskyddet i kombination med separationen av kontroll och kassaflöde. Utdelning används för att vid behov kunna attrahera nya investerare och på så sätt få tillgång till nytt kapital. Utdelning blir här en kontrollmekanism över de kontrollerande ägarna och hindrar dem att agera på bekostnad av de spridda minoritetsägarna. Undersökningens resultat stödjer denna förklaring av utdelningsmönster som agentteorin ger. Enligt den svenska ägarstrukturen, strukturen på kapitalmarknaden och det dåliga minoritetsskyddet finns det risk för agentkostnader i form av att de ägare som har kontroll över företaget agerar på bekostnad av minoriteten. Enligt agentteorin fungerar utdelning som en mekanism att minska denna kostnad och borde därför vara hög hos svenska företag, i enlighet med vad undersökningen visar.

Även Japan kännetecknas av ett koncentrerat ägande. Japanska företag, med dess bankbaserade ägarstruktur, är däremot inte lika beroende av aktiemarknaden för anskaffande av nytt kapital. Det är bankerna som utgör den kontrollerande mekanismen och utdelning tvingar inte företag att söka nya investerare, vilket enligt agentteorin leder till ett lägre incitament för utdelning. Vår undersökning stödjer detta eftersom den visar att japanska företag ger en lägre utdelning.

6.2 Kan signaleringsteorin förklara utdelningsmönstren?

Signaleringsteorin baseras på att det finns en informationsasymmetri mellan intern ledning och externa ägare och att utdelning är ett sätt för ledningen att förmedla information om företaget till ägarna. Är informationsasymmetrin stor innebär denna teori att ledningen använder utdelning som ett instrument för att påverka de externa aktieägarnas tro om värdet på företaget. Teorin hävdar också att ledning undviker att öka respektive sänka en satt utdelningsnivå när utdelningen utgör en viktig informationskanal. Vår undersökning stödjer denna teori då resultatet visar att utdelning i förhållande till vinst varierar mycket mellan åren, men att denna variation är betydligt mindre i USA där informationsasymmetrin är stor. I Sverige och Japan där informationsasymmetrin är mindre har ägare tillgång till information om företaget på andra sätt och utdelningen har därmed inte samma funktion som i USA. Enligt signaleringsteorin är det därför inte lika viktigt att hålla en stabil utdelningsnivå i Japan och i Sverige som det är i USA. Detta kan förklara varför USA:s utdelning i förhållande till vinst är stabilare än vad den är i Japan och Sverige. Att Sverige ändå visar en relativt stabil utdelning i förhållande till vinst jämfört med Japan, med undantag för åren 2001 till 2003, kan förklaras med den informationsasymmetri som förekommer på den svenska kapitalmarknaden mellan kontrollerande ägare och spridda minoritetsägare. Eftersom det är dessa minoritetsägare som svarar för den största delen av företags kapital tvingas kontrollerande ägare attrahera dessa för att kunna få in nytt kapital. På så sätt fyller utdelning sin funktion enligt signaleringsteorin; att påverka dessa spridda, externa ägares tro om företagets värde. Japan, som inte är lika beroende av en extern aktiemarknad för anskaffande av nytt kapital och därmed heller ej behöver påverka dess tro om företaget visar också på störst variationer i utdelningsmönstret i förhållande till vinst. Signaleringsteorin kan därmed förklara undersökningens resultat i fråga om variation av utdelningen över åren för alla tre länder.

Enligt signaleringsteorin undviker en ledning att höja utdelningen om de inte tror att de sedan kan hålla den nya högre utdelningsnivån. Alla tre mått i undersökningen visar på att svenska företag har ökat sin utdelning under undersökningens period. Detta skulle enligt signaleringsteorin betyda att svenska företagsledare har god syn på deras företags nuvarande och framtida kassaflöden.

6.3 Kan skattepreferensteorin förklara utdelningsmönstren?

Skattepreferensteorin menar att ett företags utdelningsnivå påverkas av landets skattesystem och skattenivå för beskattning av utdelning respektive kapitalvinst. Eftersom utdelning beskattas högt i alla tre länder medan kapitalvinstskatten är låg i både Japan och USA borde dessa två länder föredra att kapitalisera vinster istället för att dela ut dem. Teorin stöds av undersökningens resultat gällande japanska företag men inte för amerikanska. För svenska företag, som har en hög beskattning av både utdelning som såväl för kapitalvinst, borde det vara indifferent att ge utdelning eller kapitalisera vinsterna.

I Sverige där en kontrollerande ägare kan anpassa utdelning respektive kapitalisering efter sitt eget intresse och nytta kan denne välja att maximera sitt eget värde istället för det totala aktievärdet. Genom att till exempel investera i projekt som ökar deras maktandel men som ger en dålig avkastning eller att anpassa utdelningen efter sin egen skattesituation. Enligt skattepreferensteorin skulle då svenska företag som har en relativt låg bolagsskatt i jämförelse med Japan och USA, välja att kapitalisera vinster om beskattningen på utdelning var högre än skatten på värdeökning av företaget. Genom att genererade vinster återinvesteras i företaget innan de beskattas hos mottagaren, undgår ägare en högre beskattning fram till dess att de pengarna delas ut alternativt ägaren säljer aktien. Undersökningen visar dock att svenska företag delar ut mer än Japan och i samma nivåer som USA. Enligt skattepreferensteorin borde svenska företag ge en mindre utdelning än både Japan och USA. Undersökningen tyder på, att i jämförelse med amerikanska och japanska företag, verkar svenska företag inte anpassa utdelningsnivån efter en ägares egen personliga skattesituation på bekostnad av minoriteten. Resultatet i undersökningen stödjer därmed inte denna teori.

6.4 Kan Bird-in-the-hand-teorin förklara utdelningsmönstren?

Denna teori innebär att ägare borde se utdelning som ett bättre alternativ än att kapitalisera vinster. Över en erhållen utdelning får ägarna full kontroll medan ledningen kontrollerar kapitaliserade vinster, därmed skulle utdelning innebära en lägre risk än att låta vinsten stanna kvar i företaget. När ägare även besitter kontrollen över företaget stämmer inte längre detta antagande för dessa ägare, eftersom ägare då även har kontroll över hur kapitaliserade vinster

återinvesteras. För övriga, spridda ägare till sådana företag kan det däremot anses viktigt att få utdelning (att ha fågeln i handen) för att inte riskera att utnyttjas av kontrollerande ägare. Speciellt när investeringsskyddet för dessa ägare samtidigt är lågt som i Sverige och i Japan. Att mindre, spridda ägare kräver utdelning för att gardera sig mot en kontrollerande ägares maktmissbruk kan förklara varför Sveriges utdelningsnivå är så hög. Det dåliga investeringsskyddet i kombination med det koncentrerade kontrollerande ägarna kan till exempel få utländska investerare att hellre se en säker utdelning. Det kan vara en förklarande faktor till varför utdelningsnivån ökat i Sverige under senare år. Enligt teorin borde USA också ha en hög utdelningsnivå eftersom ägandet och kontrollen är separerat, vilket medför att ägarna inte har kontroll över hur ledningen återinvesterar vinster. Denna teori finner därmed ett visst stöd i undersökningens resultat för Sverige och för USA, men inte för Japan. Den framtvingade anpassningen efter västerländsk standard i Japan har resulterat i ökat fokus på aktieägare och utdelningen har ökat något under undersökningens period. *Bird-in-the-hand*-teorin är ändå svår att applicera på japanska företag, eftersom japanska ledningar och ägare har ett mer långsiktigt perspektiv för företaget och att maximera aktieägarnas nytta är inte det primära.

7 Diskussion och slutsats

Syftet med den här uppsatsen var att undersöka hur utdelningsmönstret hos svenska företag ser ut i jämförelse med amerikanska och japanska. Genom att jämföra utvalda nyckeltal ville vi undersöka om det fanns skillnader mellan respektive lands utdelningsmönster och om befintliga teorier klarar av att förklara dessa skillnader på ett tillfredställande sätt. Uppsatsens resultat visar i enlighet med tidigare forskning att amerikanska företag har en högre utdelningsnivå än japanska. Vidare visar undersökningen att utdelningsmönstret hos svenska företag mer påminner om det amerikanska än det japanska. Detta resultat kan verka överraskande då ägarstrukturen i Sverige mer påminner om den japanska med koncentrerat ägande än den amerikanska med ett spritt ägande. Enligt tidigare forskning kännetecknas länder med ett svagt investerarskydd av en lägre utdelningsnivå. Vår undersökning visade på det motsatta då Sverige visade sig ha utdelningsnivåer i storlek med USA, och till och med en högre utdelningsnivå under de sista två åren i undersökningsperioden.

Tar vi fasta på den intressekonflikt och informationsasymmetri som finns på den svenska marknaden finner vi stöd i både agentteorin, signaleringsteorin och *bird-in-the-hand*-teorin för undersökningens resultat gällande Sveriges utdelningsmönster. De kontrollerande ägarna blir beroende av dessa spridda ägare vid införskaffande av nytt kapital, vilket gör att utdelning får den funktion som de tre teorierna hävdar. I Japan saknas detta beroende, vilket kan förklara varför utdelningsnivåerna är lägre där och skiljer sig åt mellan Japan och Sverige och inte mellan Sverige och USA som de borde enligt traditionell teori och tidigare forskning.

Med Sveriges höga utdelningsbeskattning i kombination med dess ägarstruktur hade vi väntat oss mer stöd för skattepreferensteorin. Svenska företag borde enligt skattepreferensteorin föredra att kapitalisera vinster istället för att ge utdelning. Att svenska företag ändå visade sig ha utdelning i nivå med USA fann vi överraskande och också som ett tecken på att även om det formella investeringsskyddet är lågt verkar det finnas andra mekanismer på den svenska marknaden som reglerar minoritetens rätt i fråga om utdelning. Undersökningens resultat går i linje med vad fler andra forskare har kommit fram till, att skattepreferensteorin inte verkar kunna förklara ett lands utdelningsmönster.

Ägarstrukturen och rättsystemet på den svenska marknaden påminner mer om det japanska än det amerikanska. Enligt teorierna och marknadsfaktorerna borde därför utdelningsmönstret i Sverige likna det japanska och inte som vår undersökning visade, det amerikanska. Att svenska företag är beroende av mindre individuella investerare och har en hög andel utländska investerare tror vi är en viktig grund till varför Sveriges utdelningsmönster påminner mer om USA:s än om Japans.

8 Källförteckning

Agnblad, Jonas., Berglöf, Erik., Högfeldt, Peter, Svancar, Helena, 2001: *Ownership and Control in Sweden: Strong owners, weak minorities and social control.* I, Barca, Fabrizio & Becht Marco, 2001: *The control of corporate Europe.* Oxford: Oxford University Press, ss 228-259.

Baker, Kent, Powell, Gary, Veit, Theodore, 2002: *Revisiting Managerial Perspectives on Dividend policy.* Journal of Economics and Finance, Vol. 26, Nr. 3, ss 267-284.

Bebchuk, Lucian Arye, Kraakman, Reinier, Triantis, George G., 2000: *Stock Pyramids, Cross-Ownership, and Dual Class Equity: The Mechanisms and Agency Costs of Separating Control from cash-flow rights.* I, Morck, Randall.: *Concentrated Corporate Ownership.* Chicago: The university of Chicago Press ss 295-318.

Bhattacharya, Sudipto, 1979: *Imperfect information, Dividend policy, and the "Bird in the hand fallacy"*. Bell Journal of economics, 10, Vår 1979, ss 259-270.

Black, Fischer & Scholes, Black, 1974: *The effects of dividend yield and dividend policy on common stock prices and returns.* Journal of Financial Economics, 1, 1974, ss 1-24.

Brennan, Michael, J., 1970: *Taxes, market valuation and corporate financial policy.* National Tax Journal, Nr. 23, ss 417-427.

Clarke, Thomas, 2007: *International corporate governance – a comparative approach.* London: Routledge Taylor & Francis Group.

Dewenter, Kathryn L. & Warther, Vincent A., 1998: *Dividends, Asymmetric information, and Agency conflicts: Evidence from a comparison of the dividend policies of Japanese and U.S. Firms.* The Journal of Finance, Vol. LIII, Nr. 3, Juni 1998, ss 879-904.

Dhanani, Alpa, 2005: *Corporate Dividend Policy: The views of British financial managers.* Journal of Finance & Accounting, 32 (7) & (8), Septemer/Oktober 2005.

Easterbrook, Frank, H., 1984: *Two Agency cost explanation of dividends.* The American Economic Review, Vol. 74, Nr. 4, September 1984, ss 650.659.

Eriksson, Lars Torsten & Wiedersheim-Paul, Finn, 2006: *Att utreda, forska och rapportera.* 8 uppl. Malmö: Liber AB.

Gedajlovic, Eric, Shapiro, Daniel, M., 2002: *Ownership structure and firm profitability in Japan.* Academy of Management Journal, Vol. 45, Nr. 3, ss 565-575, Juni 2002.

Halpern, Paul J.N. *Systemic perspectives on corporate governance systems.* I, Cohen, Stephen S. & Boyd, Gavin, 2000: *Corporate governance and Globalization.* Cheltenham: Edward Elgar Publishin Limited ss 1-58

Hamberg, Mattias, 2004: *Strategic Financial Decisions.* Andra upplagan, Malmö: Liber AB

Holme, Idar Magne & Solvang, Bernt Krohn, 1996: *Forskningsmetodik.* Andra upplagan, Lund: Studentlitteratur

Itami, Hiroyuki, 2000: *Concept of the Firm and Corporate governance in Japan.* I, Joachim Schwalbach, 2003: *Corporate governance*, 2:nd edition, Berlin: BWV-Berliner Wissenschafts-Verlag, ss 90-102.

Jensen, Michael, C., 2001: *Value Maximization, Stakeholder theory, and the corporate objective function.* Journal of applied corporate finance, 14, Nr. 3 (host 2001), ss 8-21.

Jensen, Michael, C. & Meckling, William, 1976: *Thery of the firm: Mangerial behaviour, Agency costs, and Capital structure.* Journal of Financial Economics, 3, Oktober 1976, ss 305-360.

John, K. & Williams, J., 1985: *Dividends, dilution, and taxes: A signalling equilibrium.* Journal of Finance, Vol. 40, ss. 1053-1070.

La Porta, Rafael, Lopez-De-Silanes, Florencio, Schleifer, Andrei, Vishny, Robert, W., 2000: *Agency Problems and Dividend policies around the World.* The Journal of Finance, Vol. LV, Nr.1, Februari.

La Porta, Rafael, Lopez-de-Silanes, Schleifer, Andrei, Vishny, Robert, 2000a: *Investor protection and corporate governance.* Journal of Financial Economics, Vol. 58, ss 3-27.

Megginson, William L., 1997: *Corporate Finance Theory.* USA: Addison-Wesley Longman, Inc.

Miller, Merton & Modiligani, Franco., 1961: *Dividend Policy, Growth, and the Value of Shares.* Journal of Business, 34, Nr. 4 (Oktober 1961), ss 411-433.

Rozeff, Michael, S., 1982: *How corporations set their dividend payout ratios*. Chase Financial Quartely, pp. 69-83.

Söderström, Hans Tson, Berglöf, Erik, Holmström, Bengt, Högfeldt, Bengt, Meyersson-Milgrom, Eva M., 2003: *Corporate governance and Stuctual Change – European challenges.* Kristianstad: SNS Förlag.

Elektroniska källor

Cederin, Henrik, 2006: *Japans ekonomi tänder till*. Rapport från Sveriges ambassad, Tokyo, http://www.swedishtrade.se/landrapporter/?objectID=5731 (4.12.2007).

Forbes, 2007: Forbes.com
Svenska företag. (10.11.2007)
http://www.forbes.com/lists/2007/18/biz_07forbes2000_The-Global-2000-Sweden_10IndName.html.

Amerikanska företag. (10.11.2007)
http://www.forbes.com/lists/2007/18/biz_07forbes2000_The-Global-2000-United-States_10IndName.html
Japanska företag. (10.11.2007)
http://www.forbes.com/lists/2007/18/biz_07forbes2000_The-Global-2000-Japan_10IndName.html.

Sveriges Aktiesparares Riksförbund, 2006: *Beskattning av enskilt aktieägande i OECD och EU 2005*.
http://www.aktiespararna.se/upload/Om%20oss/Intressebevakningen/skatteundersokning_2006.pdf (28.11.2007).

OECD, 2007:
http://www.oecd.org/dataoecd/26/56/33717459.xls. (28.11.2007).

9 Bilagor

Bilaga 1 Företag som ingår i undersökningen indelade per industri och land

Bank (Banking)

USA

Associated Banc-Corp, Astoria Financial, Bank of America, Bank of New York, Bank United Financial, BB&T, BOK Financial, Citigroup, Citizens Republic Bancorp, City National, Colonial BancGroup, Comerica, Commerce Bancorp, Commerce Bancshs, Cullen/Frost Bankers, Doral Financial, Downey Financial, Fifth Third Bancorp, First BanCorp, First Citizens Bcshs, First Horizon National, Fulton Financial, Huntington Bancshs, JPMorgan Chase, KeyCorp, M&T Bank, Marshall & Ilsley, National City, New York Community, Northern Trust, People's Bank, PNC Financial Services, Popular, Regions Financial, South Financial Group, Sovereign Bancorp, SunTrust Banks, Synovus Financial, TCF Financial, US Bancorp, W Holding, Wachovia, Washington Mutual, Webster Financial, Wells Fargo, Zions Bancorp

Japan

77 Bank, Aichi Bank, Akita Bank, Aomori Bank, Awa Bank, Bank of Fukuoka, Bank of Ikeda, Bank of Iwate, Bank of Kyoto, Bank of Nagoya, Bank of Saga, Bank of Yokohama, Chiba Bank, Chiba Kogyo Bank, Chugoku Bank, Chukyo Bank, Daisan Bank, Daishi Bank, Ehime Bank, Eighteenth Bank, Fukui Bank, Gunma Bank, Hachijuni Bank, Higashi-Nippon Bank, Higo Bank, Hiroshima Bank, Hokkoku Bank, Hokuetsu Bank, Hyakugo Bank, Hyakujushi Bank, Iyo Bank, Joyo Bank, Bank Kagoshima, Keiyo Bank, Michinoku Bank, Miyazaki Bank, Musashino Bank, Nanto Bank, Nishi- Nippon City Bank, Ogaki Kyoritsu Bank, Oita Bank, San-In Godo Bank, Shiga Bank, Shikoku Bank, Shizuoka Bank, Sumitomo Trust & Banking, Suruga Bank, Tochigi Bank, Toho Bank, Tokyo Tomin Bank, Towa Bank, Yamagata Bank, Yamanashi Chuo Bank

Sverige

Handelsbanken, SEB, Swedbank

Bruksvaror (Consumer Durables)

USA

Brunswick, Dana, Delphi, Federal-Mogul, Ford Motor, Fortune Brands, General Motors, Genuine Parts, Goodyear, Harley-Davidson, Johnson Controls, Lear, Leggett & Platt, Mohawk Industries, Paccar, Whirlpool, Visteon

Japan

Aisin Seiki, Bridgestone, Denso, Fuji Heavy Inds, Fujifilm Holdings, Honda Motor, Isuzu Motors, Mazda Motor, Mitsubishi Motors, Nissan Motor, Sumitomo Rubber, Suzuki Motor, Toyota Boshoku, Toyota Industries, Toyota Motor, Yamaha, Yamaha Motor

Sverige

Electrolux

Byggföretag (Construction)

USA

Beazer Homes USA, Centex, DR Horton, Fluor, Hovnanian Enterprises, Jacobs Engineering, KB Home, Lennar, Martin Marietta, Masco, MDC Holdings, MDU Resources, NVR, Pulte Homes, Ryland Group, Toll Brothers, USG, Vulcan Materials

Japan

Asahi Glass, Daikin Industries, Daito Trust Construction, Daiwa House Industry, Haseko, JS Group
Kajima, Obayashi, Sekisui House, Shimizu, Sumitomo Forestry, Sumitomo Mitsui Construct, Taiheiyo Cement, Taisei

Sverige
NCC, Skanska

Dagligvaror (Food Drink & Tobacco)

USA
Altria Group, Anheuser-Busch Cos, Archer Daniels, Brown-Forman, Campbell Soup, Coca-Cola, Coca-Cola Enterprises, ConAgra Foods, Constellation Brands, Dean Foods, General Mills, Hershey, HJ Heinz, Hormel Foods, Kellogg, Molson Coors Brewing, PepsiCo, Sara Lee, Smithfield Foods, Tyson Foods, UST, Wm Wrigley Jr

Japan
Ajinomoto, Asahi Breweries, Japan Tobacco, Kirin Brewery, Nippon Meat Packers, Yamazaki Baking

Sverige
Swedish Match

Hushållsvaror (Household & Personal Products)

USA
Avon Products, Black & Decker, Clorox, Colgate-Palmolive, Eastman Kodak, Estee Lauder Cos, Kimberly-Clark, Liz Claiborne, Mattel, Newell Rubbermaid, NIKE, Procter & Gamble, Stanley Works, VF

Japan
Kao, Makita, Shiseido, Toray Industries

Sverige
SCA

Kapitalvaror (Capital Goods)

USA
American Standard, Caterpillar, Cummins, Deere & Co, Eaton, Illinois Tool Works, Joy Global, Oshkosh Truck, Parker-Hannifin, Rockwell Automation, Terex, WW Grainger

Japan
Fanuc, Fuji Electric Holdings, Furukawa Electric, Ishikawajima-Harima, Jtekt, Kawasaki Heavy Inds, Komatsu, Kubota, Mitsubishi Electric, Mitsubishi Heavy Inds, Mitsui Engineering & Ship, Nidec, NSK, SMC, Sumitomo Electric, Sumitomo Heavy Inds

Sverige
Atlas Copco, Sandvik, Scania, SKF, Volvo

Material (Materials)

USA
AK Steel Holding, Alcoa, Allegheny Technologies, Ball, Commercial Metals, Consol Energy, Crown Holdings, Freeport Copper, International Paper, MeadWestvaco, Newmont Mining, Nucor, Owens-Illinois, Reliance Steel, Sealed Air, Smurfit-Stone, Steel Dynamics, Temple-Inland, Titanium Metals, US Steel, Weyerhaeuser

Japan
Kobe Steel, Mitsubishi Materials, Nippon Steel, Nisshin Steel, Oji Paper, Sumitomo Metal Inds, Sumitomo Metal Mining, Toyo Seikan Kaisha

Sverige
Lundbergs, SSAB

Teknologi och Hårdvaror (Technology Hardware & equip)
USA
Amphenol, Anixter International, Apple, Arrow Electronics, Avnet, Cisco Systems, Corning, Dell, EMC, Harman International, Harris, Hewlett-Packard, Ingram Micro, Jabil Circuit, Molex, Motorola, NCR, Network Appliance, Qualcomm, SanDisk, Sanmina-SCI, Sun Microsystems, Tech Data, Western Digital

Japan
Alps Electric, Casio Computer, Fujitsu, Hitachi, Hoya, Ibiden, Keyence, Matsushita Electric Indl, Murata Manufacturing, NEC, Nintendo, Oki Electric Industry, Omron, Pioneer, Ricoh, Sanyo Electric, Sharp, Sony, TDK, Toshiba

Sverige
Ericsson

Telekommunikation (Telecommunications & Services)
USA
Alltel, AT&T, CenturyTel, Citizens Commun, Sprint Nextel, Tele & Data Systems, Verizon Communications

Japan
KDDI, Nippon Telegraph & Tel

Sverige
Tele 2, Telia

Tjänsteföretag (Business Services & Supplies)
USA
Allied Waste Inds, Apollo-Education Group, Automatic Data, Avery Dennison, Avis Budget Group, Brink's, Cintas, H&R Block, Lexmark International, Manpower, Moody's, Paychex, Pitney Bowes, Republic Services, Robert Half Intl, Ryder System, Waste Management, World Fuel Services, Xerox

Japan
Canon, Konica Minolta, Mitsubishi UFJ Lea, Nikon, Secom

Sverige
Assa Abloy, Securitas

Transportmedel (Transportation)
USA
AMR, Burlington Santa Fe, CH Robinson Worldwide, Continental Airlines, Con-way, CSX
Expeditors Intl, FedEx, Norfolk Southern, Southwest Airlines, Union Pacific, United Parcel Service, YRC Worldwide

Japan
All Nippon Airways, Central Japan Railway, East Japan Railway, Hankyu Hanshin, Kawasaki Kisen Kaisha, Keio, Kintetsu, Mitsui OSK Lines, Nagoya Railroad, Nippon Express, Nippon Yusen, Odakyu Electric Railway, Tobu Railway, Tokyu, West Japan Railway, Yamato Holdings

Sverige
SAS

Bilaga 2 Sammanställning av data för industrier i Sverige

Aggregerad data, banker (tSek)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	143 798 000	159 447 948	179 242 990	152 235 980	208 279 980	206 906 990	189 473 980	174 327 980	171 315 980	198 464 990
Nettovinst	14 087 000	9 582 000	14 954 600	15 839 000	22 118 000	18 545 000	16 752 000	20 163 000	24 540 000	31 645 000
Eget kapital	68 906 000	87 706 000	93 480 990	102 582 990	119 193 980	129 886 990	136 490 000	147 217 980	155 740 990	175 971 980
Utdelning	4 186 600	5 441 000	6 851 000	7 249 000	8 472 000	8 841 000	8 891 000	9 303 000	10 201 000	11 597 000
Antal Företag	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Aggregerad data, bruksvaror (tSek)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	110 000 000	113 000 000	117 524 000	119 550 000	124 493 000	135 803 000	133 150 000	124 077 000	120 651 000	129 469 000
Nettovinst	1 850 000	352 000	3 975 000	4 175 000	4 457 000	3 870 000	5 095 000	4 778 000	3 148 000	1 763 000
Eget kapital	22 428 000	20 564 990	24 480 000	25 780 990	26 324 000	28 864 000	27 628 990	27 462 000	23 410 000	25 886 990
Utdelning	915 000	915 000	1 099 000	1 282 000	1 365 000	1 483 000	1 894 000	1 993 000	2 038 000	2 222 000
Antal Företag	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Aggregerad data, byggföretag (tSek)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	70 862 000	84 427 980	99 360 990	117 290 990	146 750 000	210 995 000	190 740 990	175 089 000	166 699 990	174 173 000
Nettovinst	4 414 000	7 332 000	3 325 000	5 119 000	7 451 000	-2 247 000	-16 000	2 340 000	3 504 000	5 057 000
Eget kapital	21 336 000	26 155 000	23 190 000	26 186 000	28 329 000	25 192 990	21 814 000	20 357 000	22 794 000	25 239 000
Utdelning	1 379 000	1 415 000	1 637 000	3 015 000	1 885 000	1 492 000	1 119 000	1 538 000	3 226 000	4 396 000
Antal Företag	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Aggregerad data, dagligvaror (tSek)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	7 416 000	7 465 000	8 194 000	9 420 000	11 533 000	13 635 000	13 643 000	13 036 000	13 007 000	13 311 000
Nettovinst	1 109 000	1 045 000	726 000	4 656 000	1 153 000	1 228 000	1 429 000	1 558 000	1 828 000	1 769 000
Eget kapital	2 314 000	2 972 000	2 160 000	5 940 000	4 635 000	4 105 000	4 007 000	4 010 000	4 358 000	5 080 000
Utdelning	510 000	510 000	474 000	539 000	490 000	508 000	535 000	558 000	612 000	627 000
Antal Företag	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Aggregerad data, hushållsvaror (tSek)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	55 239 000	58 594 990	61 272 990	64 896 000	67 156 990	82 380 000	88 046 000	85 338 000	89 966 990	96 384 990
Nettovinst	2 117 000	2 759 000	3 379 000	3 602 000	7 148 000	5 587 000	5 693 000	5 075 000	3 639 000	430 000
Eget kapital	22 906 000	24 652 990	28 404 000	34 132 990	40 456 990	45 982 990	47 982 990	49 754 000	50 036 990	56 342 990
Utdelning	938 000	1 036 000	1 135 000	1 304 000	1 585 000	1 806 000	2 036 000	2 235 000	2 471 000	2 478 000
Antal Företag	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Aggregerad data, kapitalvaror (tSek)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	277 463 000	325 352 980	373 498 000	286 201 990	316 422 990	389 450 990	375 938 000	372 156 980	418 705 990	472 801 990
Nettovinst	21 202 000	18 835 000	13 624 000	42 346 000	16 356 000	8 503 000	6 145 000	11 433 000	25 098 000	33 819 000
Eget kapital	110 053 000	114 121 990	124 726 990	163 600 980	164 084 000	168 943 990	154 972 980	148 289 980	151 162 980	169 067 980
Utdelning	6 184 000	6 497 000	6 820 000	8 219 000	9 033 000	8 449 000	9 245 000	10 107 000	14 323 000	17 805 000
Antal Företag	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Aggregerad data, material (tSek)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	18 796 400	18 714 600	20 382 490	19 242 390	20 649 290	22 171 000	37 471 980	37 956 990	42 591 980	47 192 000
Nettovinst	2 065 400	3 359 100	2 133 700	1 940 600	2 117 000	2 622 000	1 677 000	1 721 000	4 599 000	6 282 000
Eget kapital	17 911 000	22 257 500	20 330 600	19 078 900	18 216 300	19 200 100	21 576 000	22 085 000	25 596 000	35 262 990
Utdelning	758 600	860 600	826 500	864 400	837 000	861 000	978 000	1 008 000	1 191 000	1 299 000
Antal Företag	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Aggregerad data, teknologi och hårdvaror (tSek)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	124 266 000	167 740 000	184 438 000	215 403 000	273 568 800	231 839 000	145 773 000	117 738 000	131 972 000	151 821 000
Nettovinst	7 169 000	11 996 000	13 306 000	12 315 000	21 018 000	-21 264 000	-19 012 990	-10 844 000	19 024 000	24 314 990
Eget kapital	40 456 000	52 624 000	63 112 000	69 176 000	91 686 000	68 586 990	73 606 990	60 480 990	77 298 990	104 677 000
Utdelning	2 404 000	3 410 000	4 010 000	4 179 000	4 295 000	645 000	206 000	292 000	4 133 000	7 343 000
Antal Företag	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Aggregerad data, telekommunikation (tSek)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	45 387 733	49 701 132	55 538 071	60 314 026	66 534 000	82 280 990	90 764 990	119 335 980	124 969 980	137 469 980
Nettovinst	2 584 659	2 281 156	5 077 618	7 991 129	9 897 000	2 261 000	-7 844 000	11 476 000	14 866 000	14 044 000
Eget kapital	26 689 100	28 642 259	32 606 884	39 895 304	82 638 990	89 401 980	137 557 000	142 753 000	153 052 000	162 013 990
Utdelning	1 152 000	1 210 000	1 400 000	1 470 000	1 501 000	600 000	1 870 000	5 118 000	7 823 000	16 494 000
Antal Företag	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Aggregerad data, tjänsteföretag (tSek)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	14 081 300	17 731 400	22 291 800	35 923 490	55 200 600	82 873 600	91 082 200	82 930 290	85 212 590	93 815 600
Nettovinst	629 600	798 100	1 047 500	1 484 700	1 766 400	2 131 300	2 755 700	1 251 300	2 961 900	5 319 100
Eget kapital	3 441 100	4 682 200	8 066 200	14 301 700	20 682 500	23 781 900	24 044 300	21 879 100	21 246 300	29 187 300
Utdelning	254 800	325 100	454 800	593 800	745 400	895 800	1 187 100	1 187 100	2 046 200	2 466 700
Antal Företag	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Aggregerad data, transportmedel (tSek)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	35 189 000	38 928 000	40 946 000	43 746 000	47 540 000	51 432 990	64 944 000	57 754 000	58 072 990	61 886 990
Nettovinst	1 568 000	2 125 000	2 716 000	1 686 000	2 135 000	-1 064 000	-132 000	-1 415 000	-1 872 000	174 000
Eget kapital	12 442	13 738 000	15 359 000	16 145 000	17 520 000	15 544 000	15 188 000	13 134 000	11 159 000	11 504 000
Utdelning	493 000	678 000	637 000	666 000	754 000	0	0	0	0	0
Antal Företag	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Bilaga 3 Sammanställning av data för industrier i Japan

Aggregerad data, banker (tYen)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	7 802 721 000	6 861 486 400	6 520 629 670	6 408 102 520	5 696 880 430	5 479 613 500	5 153 239 560	4 698 527 530	4 568 850 730	4 631 371 720
Nettovinst	-139 523 000	242 335 000	-308 047 980	-440 395 980	236 114 990	129 074 010	-377 958 940	-110 962 980	481 162 980	606 683 960
Eget Kapital	7 753 757 000	8 031 164 270	7 622 127 160	8 551 586 100	8 786 624 210	10 251 264 720	9 362 591 600	8 997 601 280	10 138 192 300	10 914 793 500
Utdelning	90 437 000	91 249 000	91 253 000	91 512 000	83 837 000	89 766 000	82 928 000	87 731 000	120 358 990	130 877 000
Antal Företag	54	54	54	54	54	54	54	54	54	54

Aggregerad data, byggföretag (tYen)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	13 758 039 525	14 898 150 200	14 293 172 400	13 203 967 300	13 520 523 500	14 491 918 100	14 656 865 300	14 840 123 400	14 764 008 400	15 395 139 100
Nettovinst	-38 757 626	148 952 980	-29 018 020	-382 430 980	-22 794 010	99 248 980	-325 955 980	86 970 160	252 166 950	33 250 970
Eget Kapital	4 351 853 963	4 456 094 190	4 316 752 290	3 951 882 200	3 705 940 000	4 179 104 400	3 883 333 300	3 849 747 400	4 302 050 000	4 458 500 200
Utdelning	73 348 000	76 875 000	72 268 000	68 318 000	73 438 000	78 654 000	69 560 000	70 126 000	89 751 000	96 991 990
Antal Företag	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Aggregerad data, bruksvaror (tYen)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	38 356 480 052	43 166 372 880	43 627 683 340	44 323 811 970	43 743 286 620	45 286 248 060	49 978 013 400	53 680 852 200	56 329 984 500	60 103 644 600
Nettovinst	581 286 962	1 038 109 398	999 944 646	952 928 942	140 927 234	826 157 863	1 663 007 221	2 244 637 138	2 605 499 111	2 531 722 950
Eget Kaptial	12 355 452 925	13 532 729 080	14 271 280 670	14 578 604 000	15 157 658 000	17 704 709 860	18 964 409 890	19 344 245 080	21 275 809 340	24 287 949 000
Utdelning	172 920 750	204 344 756	189 231 406	174 088 194	181 106 701	224 067 205	268 020 489	327 218 617	402 180 990	550 732 990
Antal Företag	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18

Aggregerad data, dagligvaror (tYen)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	8 580 898 000	8 826 180 800	8 827 755 500	9 135 991 600	9 789 043 700	10 041 634 800	10 114 165 600	10 117 199 500	10 427 217 600	10 472 005 700
Nettovinst	146 715 000	144 558 980	120 547 990	143 394 980	56 651 000	95 545 990	139 884 990	173 962 980	127 186 980	216 569 970
Eget Kaptial	3 108 701 000	3 228 067 500	3 267 439 400	3 295 052 600	3 259 924 800	3 468 329 400	3 595 508 500	3 655 336 800	3 675 349 400	3 869 861 200
Utdelning	46 217 000	45 935 000	45 955 000	46 013 000	46 623 000	45 157 000	50 120 000	55 004 000	54 354 000	67 560 000
Antal Företag	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Aggregerad data, hushållsvaror (tYen)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	994 562 000	1 087 632 800	1 099 701 900	1 110 083 900	1 021 469 000	981 808 900	1 009 554 900	1 040 850 000	1 086 743 800	1 131 587 900
Nettovinst	1 533 560 000	1 671 105 900	1 741 769 800	1 643 370 900	1 643 463 590	1 732 081 900	1 666 082 000	1 723 425 800	1 785 797 800	2 032 750 000
Eget Kaptial	1 354 011 000	1 452 641 500	1 535 155 600	1 477 368 600	1 334 947 510	1 414 267 800	1 389 511 710	1 373 578 790	1 458 348 690	1 504 951 590
Utdelning	11 011 000	11 752 000	12 504 000	14 130 000	16 577 000	17 853 000	19 034 000	19 700 990	22 711 990	31 887 000
Antal Företag	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Aggregerad data, kapitalvaror (tYen)	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**
Nettoomsättning	15 561 444 615	16 751 496 800	16 903 316 100	16 233 823 400	16 106 594 700	17 280 415 900	16 389 068 100	16 180 923 000	15 983 306 900	17 395 735 900
Nettovinst	342 155 386	336 766 124	114 959 912	25 206 023	-82 107 020	391 210 000	-75 479 000	-34 316 010	111 575 950	551 262 970
Eget Kapital	3 850 807 410	4 183 962 180	4 318 625 330	4 333 941 420	4 322 991 780	5 116 838 290	5 052 047 370	4 516 612 490	4 744 599 400	5 093 087 600
Utdelning	115 912 990	120 613 980	59 866 000	76 748 000	64 741 000	84 927 990	59 540 000	72 261 990	73 488 000	109 865 000
Antal Företag	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16

Aggregerad data, material (tYen)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	9 520 660 000	10 086 768 700	10 232 848 500	9 025 974 500	9 066 766 300	9 557 625 500	8 800 627 700	8 820 600 700	8 914 438 600	9 960 134 700
Nettovinst	245 014 000	109 735 980	54 284 000	-143 145 970	-189 716 990	99 128 990	-262 541 980	-43 169 990	161 874 980	516 349 980
Eget Kaptial	3 270 062 000	3 466 089 200	3 472 217 400	3 274 657 600	3 060 346 300	3 301 377 700	3 120 344 500	3 016 931 300	3 386 205 300	3 883 632 200
Utdelning	49 374 000	54 185 000	57 820 000	21 150 000	26 667 000	28 872 000	22 490 000	33 806 000	46 538 000	105 675 990
Antal Företag	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8

Aggregerad data, teknologi och hårdvaror (tYen)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	41 327 142 762	46 237 856 890	48 446 183 900	47 596 807 990	48 234 414 600	51 329 398 000	48 322 761 000	48 984 233 600	50 791 328 100	52 824 548 100
Nettovinst	623 797 517	888 053 950	689 240 970	-167 529 010	581 472 960	936 462 940	-1 676 825 590	224 579 940	716 083 920	776 130 470
Eget Kaptial	15 828 137 000	17 014 254 790	17 648 912 000	16 545 317 090	17 117 584 700	18 024 975 900	16 092 344 690	14 712 536 500	16 305 670 490	17 414 146 400
Utdelning	222 446 980	230 992 990	211 087 970	193 752 970	221 524 980	218 820 990	163 756 990	191 231 980	253 031 970	293 535 970
Antal Företag	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20

Aggregerad data, telekommunikation (tYen)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	8 578 186 000	9 838 176 000	10 628 357 000	10 976 252 000	11 947 062 000	13 682 825 000	14 515 369 000	13 708 483 000	13 941 637 000	13 725 909 000
Nettovinst	217 506 000	123 676 010	298 172 900	619 749 800	-78 278 990	477 499 000	-799 194 800	313 596 000	760 886 800	910 774 900
Eget Kaptial	4 724 983 000	4 769 297 000	5 023 456 000	6 445 774 000	6 356 947 000	7 704 242 800	6 763 392 800	6 532 300 800	7 407 358 000	7 930 790 000
Utdelning	83 288 990	84 255 990	83 939 990	163 069 000	83 303 000	87 815 000	88 235 990	89 773 990	111 022 990	115 524 000
Antal Företag	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Aggregerad data, tjänsteföretag (tYen)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	4 298 926 627	4 617 021 100	4 719 070 100	4 502 820 100	4 775 567 300	5 030 219 600	5 152 131 300	5 520 261 400	6 165 533 400	6 844 831 400
Nettovinst	128 474 477	150 496 826	151 694 000	102 518 500	198 531 990	227 108 000	208 886 000	345 175 880	426 035 880	487 590 970
Eget Kapital	1 663 551 402	1 820 750 900	1 897 188 700	1 966 359 290	2 093 331 900	2 329 714 780	2 472 718 980	2 737 957 800	3 310 346 590	3 792 302 800
Utdelning	26 466 830	30 469 053	28 749 963	30 263 000	37 173 000	41 315 990	43 595 000	68 869 000	86 136 000	125 156 000
Antal Företag	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7

Aggregerad data, transportmedel (tYen)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	13 306 543 000	13 959 291 800	14 056 026 500	14 504 119 800	15 807 871 900	16 314 113 400	16 289 282 400	17 013 684 900	17 151 790 000	17 435 576 100
Nettovinst	159 339 000	271 148 970	136 047 970	30 328 990	197 980 990	202 669 000	32 961 980	-13 997 990	487 218 990	701 108 980
Eget Kaptial	3 470 663 000	3 674 993 700	3 680 466 400	3 531 341 580	3 781 227 280	4 185 614 490	4 536 711 480	4 380 848 390	5 034 709 600	5 576 577 100
Utdelning	87 974 000	94 630 000	96 980 000	97 803 000	99 048 000	93 725 000	85 089 000	104 863 000	130 167 980	154 655 980
Antal Företag	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16

Bilaga 4 Sammanställning av data för industrier i USA

Aggregerad data, banker (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	192 839 926	223 869 705	294 709 872	311 430 303	397 507 710	398 157 355	357 807 557	366 447 469	420 954 463	514 267 614
Nettovinst	23 313 716	26 982 995	32 746 620	46 552 984	47 250 032	44 051 626	56 337 275	70 933 538	76 835 805	89 713 570
Eget kapital	149 393 029	175 286 961	245 117 465	254 956 011	309 403 796	367 733 064	392 325 442	417 243 304	585 619 427	606 550 558
Utdelning	9 317 235	13 458 556	15 710 658	18 429 558	20 720 166	22 795 053	27 212 639	36 022 225	41 782 645	46 470 358
Antal Företag	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46

Aggregerad data, bruksvaror (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	436 976 257	460 599 656	452 882 478	503 205 631	520 602 273	496 813 362	513 271 864	522 182 086	561 536 271	561 213 751
Nettovinst	12 814 935	17 089 597	29 759 106	17 946 662	14 334 335	-4 683 515	4 036 606	6 071 319	5 864 440	-8 369 267
Eget kapital	73 062 773	71 956 931	67 696 452	83 133 043	83 826 901	57 849 347	37 880 403	66 107 476	70 721 085	48 939 282
Utdelning	4 452 928	7 595 553	4 624 796	5 103 372	4 175 728	2 779 557	2 832 686	3 219 332	3 414 085	2 539 214
Antal företag	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18

Aggregerad data, byggföretag (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	37 993 534	44 315 346	50 180 496	60 830 889	65 880 414	74 718 218	86 600 074	98 709 626	114 633 492	143 662 567
Nettovinst	1 552 016	1 781 102	2 641 482	3 180 254	2 814 384	3 494 210	4 989 319	6 409 598	8 971 183	10 407 382
Eget kapital	10 514 561	11 545 309	14 074 866	16 851 205	18 681 161	22 546 682	28 205 281	33 873 991	40 947 213	48 402 078
Utdelning	419 676	462 254	527 248	618 188	621 365	678 295	756 330	944 444	1 133 987	1 301 672
Antal företag	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19

Aggregerad data, dagligvaror (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	233 108 779	233 026 085	242 776 351	247 709 784	252 547 963	287 983 806	298 490 770	306 788 788	325 964 117	341 966 912
Nettovinst	17 846 560	18 981 425	16 905 753	19 727 758	21 435 933	24 016 223	27 221 114	27 962 614	30 617 084	31 531 915
Eget kapital	59 928 034	61 110 065	62 658 350	61 944 226	61 363 151	73 429 746	79 954 235	94 777 552	112 288 126	126 087 716
Utdelning	9 460 067	9 876 063	10 518 003	10 982 666	11 765 147	12 444 959	12 993 393	14 147 986	15 360 841	16 870 802
Antal företag	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22

Aggregerad data, hushållsvaror (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	111 445 939	115 399 214	116 759 477	123 930 978	128 169 952	128 020 989	128 935 366	137 028 064	151 595 440	163 444 607
Nettovinst	8 604 245	7 786 011	9 034 255	10 003 402	10 955 557	8 548 681	11 509 235	12 299 858	14 359 594	14 033 120
Eget kapital	35 733 716	36 195 269	36 442 403	37 979 555	37 720 413	38 132 466	38 186 223	43 961 186	49 250 685	45 478 468
Utdelning	3 644 197	3 879 111	4 257 270	4 500 498	4 649 483	4 736 243	5 036 137	5 449 338	5 925 627	7 202 862
Antal företag	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Aggregerad data, kapitalvaror (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	32 514 102	32 236 222	32 824 225	34 499 853	36 189 062	32 565 187	34 061 359	37 097 000	43 228 864	50 195 105
Nettovinst	1 324 251	1 670 078	78 966	1 348 382	1 635 690	1 058 398	1 039 079	1 035 979	2 142 434	3 105 942
Eget kapital	8 803 826	9 409 899	7 674 453	6 474 420	7 416 709	8 384 137	8 460 590	9 179 582	11 466 065	12 712 019
Utdelning	431 864	439 916	386 096	387 218	393 101	375 082	331 504	358 661	403 377	624 187
Antal företag	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12

Aggregerad data, material (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	96 043 426	100 357 482	102 738 935	113 745 521	132 893 560	126 469 024	132 440 568	142 862 048	168 655 226	176 826 809
Nettovinst	3 647 282	3 785 899	2 731 460	4 020 619	3 846 424	-533 850	720 543	515 923	7 438 399	7 496 720
Eget kapital	36 616 445	37 973 537	45 844 657	51 329 536	54 663 611	51 018 466	50 964 048	53 715 876	64 353 000	65 229 300
Utdelning	2 153 933	1 719 274	1 832 139	2 027 731	1 846 574	2 008 419	2 031 723	2 353 223	2 929 148	3 927 786
Antal företag	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21

Aggregerad data, teknologi och hårdvaror (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	150 997 426	175 921 473	200 164 369	225 604 029	280 497 060	261 031 678	252 353 131	284 534 391	327 766 585	367 752 849
Nettovinst	6 527 314	8 636 301	8 373 348	12 517 860	17 472 930	-8 155 817	-3 962 010	8 348 923	15 772 952	23 503 510
Eget kapital	47 084 003	55 234 482	61 885 575	83 612 741	117 688 758	110 368 418	130 390 938	140 626 507	144 607 226	150 254 131
Utdelning	1 083 600	1 188 285	1 234 057	1 249 111	1 153 464	1 315 435	1 546 421	1 769 011	2 066 953	2 142 243
Antal företag	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24

Aggregerad data, telekommunikation (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	47 487 348	76 954 026	86 478 970	110 708 456	145 658 830	144 783 904	140 939 739	139 030 789	156 064 821	171 742 800
Nettovinst	5 762 725	5 642 395	9 442 624	13 794 239	22 379 535	8 873 124	12 920 651	10 337 971	12 721 224	16 090 594
Eget kapital	30 007 869	40 496 450	45 395 673	65 289 511	91 821 614	90 622 218	91 459 060	100 110 918	106 927 317	167 583 048
Utdelning	2 847 559	4 651 381	4 915 988	6 547 463	8 735 794	8 537 401	8 688 310	10 568 076	9 951 402	10 094 414
Antal företag	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7

Aggregerad data, tjänsteföretag (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	53 601 229	63 416 289	79 747 031	88 620 004	91 594 591	94 651 425	100 083 893	110 142 752	124 181 628	129 666 368
Nettovinst	3 119 492	4 442 138	2 610 273	3 924 007	3 849 434	4 299 584	6 359 861	6 818 150	8 904 305	9 192 381
Eget kapital	17 602 215	23 830 430	30 492 202	30 026 194	31 506 188	33 004 683	36 772 798	43 740 297	52 256 710	52 009 772
Utdelning	1 292 795	1 466 655	1 520 752	1 506 477	1 123 604	1 184 408	1 244 090	2 186 888	2 439 130	2 302 979
Antal företag	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19

Aggregerad data, transportmedel (t$)	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nettoomsättning	99 904 610	106 721 242	114 499 554	121 573 289	129 568 178	129 013 169	128 676 921	134 217 869	148 501 368	171 970 908
Nettovinst	6 573 186	6 025 197	6 305 836	5 702 210	7 970 192	3 749 842	4 571 979	5 698 615	6 511 101	10 228 623
Eget kapital	41 885 041	45 954 410	51 487 953	59 570 193	58 491 045	59 742 172	59 817 385	64 774 394	69 194 971	76 114 127
Utdelning	1 566 809	1 548 013	1 706 258	1 807 490	1 562 080	1 476 504	1 774 814	2 110 632	2 419 755	2 818 170
Antal företag	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12